

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Kopi til:

Bjerkreim kommune
Postboks 17
4384 VIKESÅ

Dato: 14.07.2020
Vår ref: 20/02680-2
Deres ref: 757

Uttalelse til varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid og offentlig ettersyn av planprogram for North Sea Energy Park, gbnr 80/8 i Bjerkreim kommune - Plan-ID 202002

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 19. juni 2020.

Om DMF

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om planen

Planen legger til rette for etablering av kraftkrevende industri med tilhørende infrastruktur på ca. 2500 daa. Varslet plangrense er betydelig større da det tidlig i planfasen er viktig å avsette tilstrekkelig areal. Planområdet er avsatt som LNF-formål i kommuneplanen og tiltaket utløser krav om konsekvensutredning og planprogram.

Bergrettigheter i området

Det er opptatt undersøkelsesretter etter statens mineraler, jf. mineralloven § 13, innenfor deler av planområdet. Undersøkelsesrett til statens mineraler gir innehaveren rett til å foreta undersøkelser i grunnen for å vurdere om det finnes forekomst av mineraler med en slik rikholdighet, størrelse og beskaffenhet, at den kan antas å være drivverdig eller å bli drivverdig, innen rimelig tid.

Opplysninger om bergrettigheter finnes ved å gå inn på <https://minit.dirmin.no/kart/>, slå på kartlaget som heter Bergrettigheter, søk frem til planområdet og klikk deretter innenfor aktuelt område.

Uttalelse til planen

DMF kan ikke se at den foreslåtte planen berører registrerte forekomster av mineralske ressurser eller masseuttak i drift. Vi kan heller ikke på nåværende tidspunkt se ut fra forelagt informasjon at planen vil omfatte uttak av masse som vil omfattes av mineralloven § 3.

Vi har derfor ingen merknader til varsel om oppstart reguleringsplanarbeid og offentlig ettersyn av planprogram for North Sea Energy Park, gbnr 80/8 i Bjerkreim kommune - Plan-ID 202002 ut over å opplyse om de gitte undersøkelsesrettigheter etter mineralloven.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finnes også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Hilde Marie Lingstad
seksjonssjef

Rut Helene Langebrekke Eikeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Rut Helene Langebrekke Eikeland

Mottakere:

Vial AS

Auglendsmyrå 17B

4016 Stavanger

Kopi til:

Bjerkreim kommune

Postboks 17

4384 VIKESÅ

Statens vegvesen

Vial AS
Auglendsmyra 17B
4016 STAVANGER

Behandlende enhet: Transport og samfunn   Saksbehandler/telefon: Svein Nyback Nilsen / 51911417   Vår referanse: 20/116664-2   Deres referanse: 757   Vår dato: 02.07.2020

Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid – North Sea Energy Park – gnr. 80 bnr. 8 – Hetlandsskogen i Bjerkreim kommune

Vi viser til sak datert 19.06.2020 vedrørende varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid, utbyggingsavtale og planprogram for North Sea Energy Park i Hetlandsskogen i Bjerkreim kommune.

Området som ønskes tilrettelagt for kraftkrevende industri er på ca. 2500daa mens hele det varslede planområdet er på 7600daa.

Hele området vil ha sin atkomst og tilknytning til fv. 4296 Tengesdalsvegen som forbinder E39 med Bjerkreim og Eigersund kommune.

Med bakgrunn i denne fylkesvegens standard og eventuelle behov for bedre sikring av myke trafikanter langs veien (jmf tidligere ønsker fra Bjerkreim og Eigersund kommune om trafikkisikring), må forholdet til trafikkisikkerhet og fremkommelighet bli en viktig del av den trafikale konsekvensutredningen.

Vi har ellers ingen merknader til planoppstart, men tar forbehold om eventuelle merknader eller kommentarer når det foreligger et konkret planforslag med bestemmelser og konsekvensutredning for området.

Transportforvaltning vest
Med hilsen

Ivar Thorkildsen
Seksjonssjef

Svein Nyback Nilsen
Senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Bergelandsgata 30
4012 STAVANGER

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

5422.L

542#1445:8c12eb14:6881-4548-b8ee-7eded946a57e:3

Vial AS
Stina Tran Huynh

Deres ref.:

Vår ref.:
16/106 - 2 / LEAUNN

Dato:
19.08.2020

Høring av detaljregulering for North Sea Energy Park Bjerkreim kommune

Det vises til kunngjøring fra Bjerkreim kommune datert 23.06.2020 på kommunens nettsider. IVAR har ingen innvending mot planene til North Sea Energy Park.

Vennlig hilsen

Øystein Håvarstein
Assisterende avdelingsleder avd. Drif

Unni Synnøve Lea
Fagansvarlig Vann

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ikke signatur.

Mottakere:
Bjerkreim kommune
Vial AS

VIAL AS
Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Deres referanse:
757
Dato: **18.08.2020**
Saksnr.: **2020/51161**
Dok.nr.: **4**
Saksbehandler:
Knut Thorkildsen Slettebak

Bjerkreim kommune - gnr 80 bnr 8 m. fl. - North Sea Energy Park - Hetlandskogen - plan 2020002 - offentlig ettersyn av planprogram

Vi viser til offentlig ettersyn av detaljregulering for industriområde i Hetlandskogen i Bjerkreim kommune. Vi opplyser om at Rogaland fylkeskommune sender et eget brev knyttet til automatisk freda kulturminner.

Området opplyses å være 7600 dekar, og intensjonen med arbeidet er å legge til rette for kraftkrevende industri. Det presiseres at arealbehovet for industri med infrastruktur vil være om lag 2500 dekar. Planen er i strid med kommuneplanen, som i hovedsak har avsatt området til LNF.

På dette stadiet i planleggingen er det viktig at alle potensielt konfliktfylte tema kommer fram, slik at disse kan få en grundig vurdering gjennom det kommende utredningsarbeidet. Våre merknader dreier seg derfor først og fremst om dette. En etablering i dette området er i større eller mindre grad i konflikt med mange tema, og det vil være tilnærmet umulig å eliminere all konflikt. Det er derfor viktig med særlig grundige utredninger. Forslag til kompensierende tiltak vil være sentralt i planarbeidet.

Vi opplyser samtidig at Rogaland fylkeskommune selv gjennomfører et utredningsarbeid med tanke på å vurdere hvilke områder som er best egnet til kraftkrevende virksomheter i fylket. Resultater fra dette arbeidet vil kunne komme som innspill i forbindelse med offentlig ettersyn av denne planen. Arbeidet bør også nyttes i videre arbeid med denne planen.

I det videre arbeidet med utvikling av plan forutsetter vi at relevante regionale planer og strategier benyttes og følges opp.

Intensjon med planarbeidet

Det ønskes å etablere kraftkrevende industri i området. Rogaland fylkeskommune satser på denne type etableringer i fylket, og fylkesrådmannen er i utgangspunktet positiv til slik etablering dersom planforslaget kan vise et lavt konfliktnivå. Det er imidlertid viktig at man jobber for å sikre at det er nettopp denne type virksomhet som lokaliseres i området.

Planform

Fylkesrådmannen stiller spørsmål ved om detaljregulering er rett planform for denne planen. Det forutsetter en detaljert feltinndeling med krav til utnyttelse, byggehøyder med mer for et svært stort areal. Det vil være krevende å lage en konsekvensutredning som er tilstrekkelig detaljert for å tilfredsstille utredningsbehovet ved en detaljregulering av dette omfanget, og planprogrammet synes ikke å gi føringer som sikrer ønsket utredningsnivå. Vi anbefaler at det vurderes å utarbeide

kommunedelplan eller områdeplan for deretter å detaljregulere enkeltområder på et tidspunkt når det er mer avklart hvilke arealbehov virksomhet(er) som skal inn i området har.

Alternativer

Plassering av et så stort område bør egentlig behandles i kommuneplan, da flere alternativer kan vurderes opp mot hverandre. Det er uheldig at man hopper over denne muligheten til å sikre en god plassering med lavt konfliktnivå. Når det nå varsles oppstart utenom kommuneplanarbeidet for et konkret område forutsetter vi at det utarbeides alternativer, for eksempel forskjellige plasseringer og arealstørrelser innenfor planområdet, for best mulig å kunne tilrettelegge for en utbygging med lavest mulig konfliktpotensial. Vi forventer flere at flere varianter av alternativ 1 vises ved offentlig ettersyn.

Samfunn

Et næringsområde av en størrelse som skissert vil skape nye samfunnsmessige behov dersom næringsetableringer lykkes. Avhengig av omfang arbeidsplasser, vil det kunne oppstå behov for nye boligområder og tilhørende sosial infrastruktur som barnehager, skoler m.m. Tilsvarende kan det bli behov for ny teknisk infrastruktur. Planprogrammet bør suppleres med et eget punkt om dette.

Næringskategorisering

Området er ikke gitt en kategori i overordnet planverk. Det er likevel en forutsetning herfra om at det kun er snakk om virksomheter med lav besøks- og arbeidsplassintensitet. Dette vil være i tråd med prinsipper for lokalisering av næringsvirksomhet i regionalplan for Dalane og understrekes av at det er dårlige muligheter for miljøvennlig transport til området. Typiske virksomheter i slike områder er bedrifter som har behov for store arealer. Planen må legge føringer for utnyttelse, parkering m.m. som sikrer at dette ivaretas.

Vi vil også vise til at fiskeoppdrett er referert til som en mulig virksomhet tilknyttet datalagringsenheter er en egen arealbrukskategori, og dekkes ikke av reguleringsformålet næringsbebyggelse. Eventuelt fiskeoppdrett/akvakulturanlegg må vurderes i forhold til mulig påvirkning av artene i vassdraget som påvirkes, eksempelvis ved rømming eller smittespredning. Planprogrammet må suppleres på dette punktet.

Kjølevann og overskuddsenergi

Datalagringscenter har pr i dag stort kjølebehov. Uten system for utnyttning av energien i kjølevann, vil det aller meste av energien gå tapt. Det må utredes hvilket behov for kjølevann virksomheten vil få, hvilken vannkilde som er aktuell, og hvordan uttak av vann vil påvirke vassdrag, både som følge av uttak, og ved tilbakeføring av oppvarmet vann. Utredningen må suppleres på dette punktet.

Kulturminner

Forholdet knyttet til automatisk freda kulturminner omtales i eget brev. Vi gjør likevel oppmerksom på at prosjektets foreslåtte framdrift fremstår som noe urealistisk basert på at det må gjøres arkeologiske undersøkelser.

I planprogrammet fremgår det at konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø skal utredes. Det er viktig at en i konsekvensutredningen undersøker hvilke konsekvenser planen har for kjente og ikke kjente nyere tids kulturminner. Kjente kulturminner er blant annet registrert i SEFRAK eller kulturminneplan for Bjerkreim kommune. Ikke registrerte kulturminner er typisk kulturlandskapselement som steingarder, tufter og grunnmurer av eldre bygg eller klopper eller oppbygde veifar. Dersom det finnes karakteristiske element og objekt av denne typen må det bli hensyntatt i videre planlegging.

Friluftsliv

Det planlagte området er godt tilrettelagt for friluftsliv med et velutviklet nett av stier. Dette er et av temaene med betydelig konflikt knyttet til en utbygging i området. Vi forutsetter at videre arbeid synliggjør disse konfliktene, og at kompensierende tiltak for tapte friluftslivsarealer går frem av planforslag når dette sendes på høring.

Landskap

Planområdet er i konflikt med landskap av nasjonal og regional karakter, henholdsvis dalføre langs Bjerkreimselva og Ognadalen. Videre utredningsarbeid må sikre at planen i minst mulig grad gir negative virkninger på disse helhetlige landskapene. Vi forutsetter også at planen gis en god landskapstilpasning slik at det endelige planområdet ikke legges høyt og synlig i terrenget. Vi vil også tilrå å utrede alternativ bygningstypologi, for å vise hvordan landskapshensyn kan ivaretas på en god måte.

Massehåndtering

Et viktig tema i arbeidet med planen vil være massehåndtering. Dersom det er tiltak som må karakteriseres som masseuttak, må dette vurderes i forhold til kravene i konsekvensutredningsforskriften. Vi viser til prinsipper i regionalplan for massehåndtering som bør legges til grunn for arbeidet. Planen bør tilstrebe intern massebalanse og masser som kan være nyttige til andre formål bør utnyttes best mulig. Planens bestemmelser bør ivareta dette. Massehåndtering skal beskrive i plan, ikke være et tema i konsekvensutredning. Forutsatt at masseoverskudd unngås har vi ingen vesentlig merknad til dette, men masser har en betydelig konsekvens som bør utredes om de må fraktes bort fra området.

Landbruk

Vi forutsetter at ankomstvei reguleres som en mindre utvidelse av dagens ankomst til området, og at det planlegges for at dette går minst mulig ut over jordbruksareal. Med bakgrunn i strenge føringer for jordvern vil lav omdisponering av jordbruksareal være viktig.

Flom og avrenning til verna vassdrag

En utbygging av denne type og størrelse gir potensielt betydelig avrenningsproblematikk. Planen må sikre at dette ivaretas internt i området av hensyn til flomfare nedstrøms og negativ påvirkning på vassdrag. Vi stiller i denne sammenheng spørsmål ved at økosystemtjenester og arealbruk ikke skal være en del av KU, men beskrives i planen.

Veitekniske forhold

Vi forutsetter at det som en del av KU utarbeides en transportanalyse som viser trafikale konsekvenser av tiltaket, bl.a. i forhold til trafikksikkerhet.

Det synes som det legges opp til adkomst fra eksisterende kryss fv4296 Tengesdalsvegen / Hetlandsvegen. Dette krysset må dimensjoneres ut fra gjeldende krav i håndbøker og tiltak i kryss må være et rekkefølgekrav til foreliggende plan. Dette må fremkomme av bestemmelsene.

Vi må ta forbehold om flere merknader når det foreligger et konkret planforslag.

Støv-, støy- og lysforurensing

Planen vil trolig i liten grad være av vesentlig betydning for naboer og brukere av friluftsområdene, men det bør sikres i bestemmelsene at støv-, støy- og lysforurensing i utbyggings- og driftsfase ikke forekommer.

Klimagassutslipp

Området har stort innslag av myr, og inngrep i denne arealtypen kan gi store klimagassutslipp. Myr er i tillegg viktig for artsmangfoldet. Planprogrammet må suppleres på dette punktet, og utrede omfang av klimapåvirkning og konsekvens for naturmangfold i den grad tiltaket vil medføre slike inngrep.

Tilbakeføring

I videre arbeid bør det utredes muligheter for tilbakeføring til LNF-formål dersom intensjonen om kraftkrevende virksomheter ikke lykkes.

Hilsen

Lars Olav Tjeldflaat
seniorrådgiver

Knut Thorkildsen Slettebak
seniorrådgiver

Kopi til:

Bjerkreim kommune
Fylkesmannen i Rogaland

Dette dokumentet er elektronisk godkjent. Oppgi vårt saksnr når du svarer på brevet.

VIAL AS
Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Deres referanse:
757
Dato: **20.08.2020**
Saksnr.: **2020/51161**
Dok.nr.: **5**
Saksbehandler:
Astrid H. Bjørlo

Bjerkreim kommune - gnr 80 bnr 8 - reguleringsarbeid - North Sea Energy Park - Hetlandskogen - plan 2020002 - offentlig ettersyn - uttalelse vedrørende automatisk freda kulturminner

Rogaland fylkeskommune viser til deres henvendelse, datert 19.06.2020.

Fylkesrådmannen har vurdert varselet om oppstart av regulering i det aktuelle området som sektormyndighet innenfor kulturminnevern, med henblikk på forholdet til automatisk freda kulturminner.

Automatisk freda kulturminner i vann og vassdrag

Planen er også lagt fram for Stavanger maritime museum som fagansvarlig for kulturminner i sjø og vassdrag. Stavanger maritime museum varsler behov for marinarkeologiske registreringer før endelig uttalelse til planen kan gis (budsjettet blir ettersendt).

Automatisk freda kulturminner innenfor planområdet

Innenfor varslet planområdet er det tidligere registrert flere automatisk freda kulturminner. Dette dreier seg om synlige kulturminner, deriblant tre ødegårdsanlegg, ei bygdeborg og flere gravfelt og gravminner (id 43880, id 65475, id 33867, id 4849, 110976, id 53641, id 33868, id 65476 og id 65474). Samtidig har det vært flere automatisk freda kulturminner innenfor planområdet som nå har vernestatus «fjernet» (id 53697, id 177381, id 61143, id 65535 og id 4420).

Som nevnt ovenfor er det registrert flere gårdsanlegg fra jernalder innenfor planområdet. Gårdsanlegg, og herunder ødegårdene, er en kulturminnekategori som vektlegges stor verdi. Ødegårdene er komplekse kulturminner med et stort kunnskapspotensial og høy opplevelsesverdi. Dette er en kulturminnetype av internasjonal verdi, som Norge har et særskilt ansvar for å forvalte som del av verdens kulturarv (jf. Valettkonvensjonen, Firenzekonvensjonen og Farokonvensjonen). Gravfeltene og bygdeborgen innenfor planområdet må også søkes sikret for fremtiden som nasjonale minnesmerker i henhold til Lov om kulturminner, gjennom hensynssoneregulering.

Det befinner seg flere automatisk freda kulturminner av nasjonal og internasjonal verdi innenfor planområdet. Fylkesrådmannen forutsetter derfor at det tas tilstrekkelig hensyn til

de automatisk freda kulturminnene i den videre planprosessen, jf. kulturminnelovens § 3. Reguleringsformål og bestemmelser må utformes slik at hensynet til de kulturminnene og kulturmiljøene med høyest verneverdi blir ivaretatt.

Fylkesrådmannen gjør dessuten oppmerksom på at vi i den videre planprosessen vil kunne ha merknader til bygg/installasjoner, bygghøyder, utforming av bygg/materialvalg, plassering og andre tiltak planen legger opp til. Dette da tiltak i nærheten av de automatisk freda kulturminnene kan virke skjemmende på de aktuelle kulturminnene.

Fylkesrådmannen vil varsle at det kan bli aktuelt å fremme innsigelse til planen dersom forholdet til automatisk freda kulturminner ikke blir tilstrekkelig ivaretatt i planforslaget.

Potensiale for automatisk freda kulturminner på land

Da det tidligere er registrert flere automatisk freda kulturminner innenfor planområdet, finner vi det nødvendig å befare området før vi kan gi endelig uttale til planen. Dette for å avgjøre omfanget av potensialet for funn av ikke tidligere kjente automatisk freda kulturminner som planforslaget kan komme i konflikt med.

Kostnadene ved første befaring vil ikke bli belastet tiltakshaver. Det må imidlertid understrekes at det kan bli behov for ytterligere arkeologiske registreringer etter denne første befaringen. Kostnadene som er forbundet med en registrering må, med hjemmel i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9, jfr. § 10, betales av tiltakshaver.

Vi ber også om å få tilsendt tilleggsopplysninger i form av dyrkingsplaner etter 1970, samt eventuelle traseer for eksisterende vannledninger, kabler og lignende innenfor planområdet. Slike inngrep kan redusere potensialet for bevarte automatisk freda kulturminner. Vi ber også om å få tilsendt sosifil av planområdet.

Vi vil kunne gi endelig uttale til planen når resultatet av befaringen, og om nødvendig ytterligere registreringer foreligger og forholdet til automatisk freda kulturminner er avklart.

Høring av planprogram

Automatisk freda kulturminner

Som det går frem av planprogrammet, pkt. 8.2, er kulturminner og kulturmiljø et av temaene som skal utredes i forbindelse med konsekvensutredningen. Et tiltak av det størrelsesområdet som planprogrammet legger opp til (flere 1000 daa) vil ha et influensområde som strekker seg langt ut over selve planområdet. I tillegg til selve det berørte arealet og det umiddelbare tilstøtende influensområdet, må en også vurdere tiltakets innvirkning på kulturmiljø og kulturlandskap som helhet. Spesielt med henblikk på utilbørlig skjemming av registrerte kulturminner, og den fjernvirkningen en eventuell utbygging vil ha på kulturminnene i området. Det er derfor positivt at planprogrammet legger opp til at tiltaket skal illustreres ved hjelp av fotovisualiseringer for å kunne vurdere de visuelle påvirkningene i forhold til kulturminner. Fylkesrådmannen vil også påpeke at siktlinjer til kulturminnene må synliggjøres i konsekvensutredningen. Utforming av bygg og anlegg bør utredes og visualiseres. Beskrivelse av arkitektur

estetikk, hva angår form, struktur, funksjon og uttrykk må fremkomme av planarbeidet. Det må redegjøres for bebyggelse med byggehøyder, utnyttelse og byggegrenser mot de tidligere nevnte automatisk freda kulturminnene.

I tillegg til hensynet til de automatisk freda kulturminnene som er registrert innenfor planområdet og i planens influensområde, bør potensialet for funn av automatisk freda kulturminner innenfor planområdet utredes i forbindelse med konsekvensutredningen, spesielt dersom evt. §9 undersøkelser først skjer etter konsekvensutredningen. Planprogrammet bør gjøre rede for når undersøkelsesplikten, kulturminnelovens § 9, skal oppfylles. Vi understreker at det er viktig at potensialvurderingen gjøres av en fagperson, fortrinnsvis en arkeolog. Vi vil imidlertid anbefale tiltakshaver at §9 undersøkelsene oppfylles i en tidlig fase av planprosessen. Dette da det kan være vanskelig å tilpasse tiltaket til eventuelle funn av automatisk freda kulturminner.

Vi vil gjøre oppmerksom på at vi normalt ikke gjennomfører arkeologiske registreringer i perioden november-februar, og vi ber på bakgrunn av dette om at de arkeologiske registreringene bestilles i god tid før oppdraget ønskes gjennomført.

Fylkesrådmannen gjør oppmerksom på at planprogrammet tilsier at planen kan komme i konflikt med viktige nasjonale og internasjonale kulturminneinteresser, og at det kan være aktuelt å fremme innsigelse til planforslaget dersom hensynet til disse kulturminnene ikke ivaretas i tilstrekkelig grad gjennom planarbeidet.

Hilsen

Leif Håvard Lundø Vikshåland
leder (adm)

Astrid H. Bjørlo
rådgiver

Kopi til:

BJERKREIM KOMMUNE
FYLKESMANNEN I ROGALAND
STAVANGER MUSEUM
RIKSANTIKVAREN
VIAL AS

Dette dokumentet er elektronisk godkjent. Oppgi vårt saksnr når du svarer på brevet.

Rogaland fylkeskommune

Museum Stavanger
Muségata 16, 4010 Stavanger
T 51 84 27 00
post@museumstavanger.no
museumstavanger.no
Org. no. 995 642 034Vår ref.: 19.7343
Deres ref.:

Stavanger, 24.08.2020

BJERKREIM KOMMUNE - Hetlandsskogen North Sea Energy Park - gnr 80 bnr 8 - plan 2020002. Potensialevurdering og krav om marinarkeologisk registrering.

Viser til brev oversendt oss fra Rogaland fylkeskommune 30.07.2020 til uttale.

Saken har vært til behandling ved Stavanger maritime museum for vurdering av hensynet til automatisk freda kulturminner i sjø og vassdrag.

Om vår rolle

Stavanger maritime museum (Smm) skal, som fag- og forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven, ta stilling til forholdet til automatisk freda kulturminner og verna skipsfunn i sjø og vassdrag som berøres av omsøkt tiltak eller plan.

Stavanger maritime museum har myndighet til å kreve å få gjennomføre arkeologisk registrering. Hensikten med registreringen vil være å undersøke om tiltaket/planen kommer i konflikt med freda kulturminner og verna skipsfunn, jfr. Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 9, 10 og 14. Kostnader i forbindelse med arkeologisk registrering må iht. § 10 bæres av tiltakshaver.

Potensialevurdering og uttale

Det er hittil ikke kjent kulturminner i vann innen planområdet, men området er vurdert til å ha et potensial for å finne verna skipsfunn og automatisk freda kulturminner. Potensialevurderingen er basert på topografi og landskapsanalyse til området, informasjon fra kulturminner databasen – Askeladden, analysering av historiske flyfoto, og historiske kilder (bygdebøker).

Innenfor prosjekt området er kjent funn (bosetningsspor og gravminner) som indikerer mulige aktivitet i tilknytning vannet. For eksempel, på det sørøstre hjørnet av innsjøen ble det funnet rester av en bosetning fra jernalderen, som kunne ha avsetninger i form av lag eller funn i vannet.

På samme måte, det er høyt potensial for funn av kulturminner i de største vannet som Eikesvatnet og Hetlandsvatnet, men også i de små bekkene som kan knyttes til fiskeaktiviteter i jernalderen og i senere perioder.

Fra innsjøer og vassdrag er typiske funn robåter, prammer, stokkebåter, last, fiskeredskap, fiskefeller, bruer eller deler av slikt.

Med bakgrunn i potensialvurderingen anses tiltaksområdet å ha potensiale for funn av automatisk freda kulturminner og verna skipsfunn.

Dersom Rogaland fylkeskommunes registreringer på land, eller våre kartlegginger i vann, avdekker hittil ikke kjente funn er det aktuelt å gjøre tilleggsregistreringer i vann for å følge opp disse. Dette vil i så fall være sjaktegravinger/punktinspeksjon. Et typisk eksempel på hvor dette er aktuelt er dersom bosetningsspor blir funnet nær vannet. I dette tilfellet kan sjakter bli utgravet for å dokumentere eventuelt kultur lager under sedimenter. Det vil i så tilfelle bli utarbeidet et eget budsjett for dette.

Om arkeologisk registrering

Det er lagt opp til inntil 3 dagers undersøkelse for et 2-manns team og en kostnad på inntil kr 78023 eks MVA

Undersøkelsen består av totalt 3 dag for overflate befaring og kartlegging med bruk av drone og felt registrering ved vading, snorkling og mini-Rov for det dypere vannet.

Det er satt av inntil 12000 kr til vitenskapelig datering, dette for å kunne avgjøre fredningsspørsmål. Det er budsjettet med inntil 6 timer overtid. Dette er for å ha mulighet til å tilpasse arbeidstid til lokale forhold/oppgaver for å få effektive dager. Dersom tiltakshaver ikke ønsker at det benyttes overtid vil vi revidere budsjettet. Merk at omfattende funn i tilknytning til vann kan utløse tilleggsregistrering.

Med vennlig hilsen

Massimiliano Ditta
Arild Skjæveland Vivås
maritim arkeolog
maritim arkeolog

Stavanger maritime museum
Museum Stavanger AS

Mobil: 4072 8467
Epost: massimiliano.ditta@museumstavanger.no
Epost: arkeologi@museumstavanger.no

Kopi:
MUST arkiv

Kommentar til budsjett

Stavanger maritime museum har satt opp et budsjett for feltundersøkelse. Undersøkelsene består i en arkeologisk registrering av sjøbunnen. Ved feltarbeid med dykking vil museet bruke minst tre dykkere med tilstrekkelig kvalifikasjoner og sertifisering innen arkeologi og dykking. Dykkerne vil være ansatt av museet, og museet vil ha arbeidsgiver- og HMS-ansvar for personalet under feltarbeidet. Riksantikvaren har, i henhold til gjeldende retningslinjer, pålagt tiltakshaver å dekke utgiftene til undersøkelsen.

For mer informasjon om budsjettet og arkeologiske registreringer vises det til Riksantikvarens skrift om «Retningslinjer for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven §9, jf. §10». Den er tilgjengelig på www.ra.no.

Dykketillegg

Benytter sats for NIVA og de fem marinarkeologiske forvaltningsmuseene. Satsen er kr 720, - per dykkedag.

Sosiale utgifter

Inkluderer pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift, feriepengeravsetning og forsikring. Satsen er 60 % av direkte lønnsutgifter.

Overhead

Benytter sats i samsvar med de fem marinarkeologiske forvaltningsmuseene. Satsen er 60 % av lønnsrelaterte utgifter+sosiale utgifter.

Diett (kost og losji)

Benytter satser fra statens reiseregulativ. Det er budsjettert med hotellovernatting men ofte er det mulig å finne andre alternativ.

Forbruksmateriell og utstyr

Dette utgjør 15% av direkte lønnskostnader tillegg sosiale utgifter og indirekte kostnader. Dekker nødvendig utstyr og forbruksmateriell som dykkerutstyr og båt.

Uforutsette utgifter

Ved vesentlige uforutsette forhold vil det utarbeides nytt budsjett for registreringene.

Kostnadsjustering

Ved lønnsoppgjør vil timesprisen justeres. Lønnsoppgjør gjennomføres i løpet av høsten hvert år.

Stavanger maritime museum, 05.04.2019

VIAL AS
Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Deres referanse:

Dato: **13.10.2020**
Saksnr.: **2020/51161**
Dok.nr.: **24**
Saksbehandler:
Astrid H. Bjørlo

Bjerkreim kommune - gnr 80 bnr 8 - detaljregulering - North Sea Energy Park - Hetlandsskogen - plan 2020002 - behov for arkeologisk registrering

Fylkesrådmannen viser til tidligere korrespondanse, samt til befaringer i det aktuelle området foretatt 11.09.2020 og 05.10.2020. Vi viser også til e-post, datert 13.10.2020 og 20.10.2020, hvor endelig hovedadkomstveg og alternativ 2 av planområdet ble bekreftet.

Fylkesrådmannen har vurdert saken som sektormyndighet innenfor kulturminnevern, med henblikk på forholdet til automatisk freda kulturminner.

Vi har lagt sosi-filer av planområdet, slik det ble oversendt oss 01.10.2020 og 13.10.2020, til grunn for vår vurdering av omfanget av den arkeologiske registreringen. Oversendte dyrkningsplaner og kart over kabler innenfor planområdet er også tatt med i vurderingene. Dersom det blir behov for å utvide planområdet gjør vi oppmerksom på at vi må få mulighet til å vurdere behovet for arkeologisk registrering også i disse områdene.

Kjente automatisk freda kulturminner i og nær planområdet

Id. 65475

I sørøstlig del av planområdet ligger et automatisk freda gårdsanlegg (id 65475). Som vi har nevnt i tidligere korrespondanse er gårdsanlegg, herunder ødegårdene, en kulturminnekategori som vektlegges stor verdi. Ødegårdene er komplekse kulturminner med et stort kunnskapspotensial og høy opplevelsesverdi.

Selve gårdsanlegget (id 65475) og dens sikringszone på fem meter, må markeres med hensynssone d), SOSI-kode H730 eller reguleres til til LNFR-vern kulturminne/kulturmiljø, med tilhørende bestemmelser. I tillegg må det påregnes en buffer/hensynssone c) med tilhørende bestemmelser for å skjerme gårdsanlegget mot skjemming og fare for skade. Forslag til fastsetting av hensynssoner med bestemmelser vil bli avklart etter de arkeologiske registreringene er gjennomført.

Andre kjente automatisk freda kulturminner nær planområdet

I nærheten av planområdet finnes det flere automatisk freda kulturminner, deriblant id 43880, id 33867, id 4849, 110976, id 53641, id 33868, id 65476 og id 65474. Vi minner om at vi i den videre planprosessen vil kunne ha merknader til bygg/installasjoner, bygghøyder, utforming av bygg/materialvalg, plassering og andre tiltak planen legger opp

til. Dette da tiltak i nærheten av de automatisk freda kulturminnene kan virke skjemmende på de aktuelle kulturminnene. Planprogrammet legger opp til at tiltaket skal illustreres ved hjelp av fotovisualiseringer for å kunne vurdere de visuelle påvirkningene i forhold til kulturminner. Det er først når fotovisualiseringene foreligger at vi kan vurdere hvorvidt tiltaket vil fremstå som utilbørlig skjemmende på de nevnte kulturminnene, jf. kulturminnelovens § 3.

Vurdering av planområdet – behov for arkeologisk registrering

På bakgrunn av lokaliseringen til kjente automatisk freda kulturminnefelt, og på bakgrunn av områdets topografi og geografiske beliggenhet, anses planområdet å ha stort potensial for funn av automatisk freda kulturminner som ikke tidligere har vært kjent. Det vil derfor være behov for nærmere arkeologiske registreringer før vi kan komme med en endelig uttalelse til planen. Krav om arkeologiske registreringer er hjemlet i Kulturminnelovens § 9, 1. ledd.

Hensikten med den arkeologiske registreringen er å få klarhet i om det finnes automatisk freda kulturminner i form av bevarte aktivitets-/bosetningsspor fra forhistorisk tid som planforslaget kan komme i konflikt med.

Registreringene innebærer blant annet maskinell sjakting i dyrka mark og i skogsområder. Maskinell sjakting går ut på at man legger ca. 3 m brede sjakter med om lag 12 meters mellomrom, hvor man fjerner matjordslaget ned til undergrunnen. Matjordslaget legges tilbake i sjaktene etter dokumentasjon av eventuelle strukturer som for eksempel stolpehull, kokegroper, ildsteder etc. Dybden på sjaktene vil variere ut fra tykkelsen til dagens matjordslag. Vi gjør oppmerksom på at det i områder med flygesandslag, deponerte eldre dyrkingslag og/ eller påfylte masser kan bli behov for å gå dypt.

I tillegg vil det gjennomføres overflateregistreringer og prøvestikking i store deler av planområdet. Prøvestikkene vil måle om lag 50 x 50 cm og vil bli gravd med spade. De vil bli fylt igjen etter at dokumentasjonen er ferdigstilt.

Kostnader

Kostnadene som er forbundet med registreringene må, med hjemmel i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9, jfr. § 10, betales av tiltakshaver. Kostnadsoverslaget er vedlagt, og vi ber om en skriftlig aksept på dette. Vi ber om at det vedlagte skjemaet benyttes for å bekrefte aksept av kostnadene.

Det er beregnet 65 dager i felt for 2 personer, samt 60 dager til etterarbeid. I tillegg vil det være behov for gravemaskin med fører i inntil 34 dager, og dette vil være inkludert tid til gjenlegging av sjakter. Utgifter til maskin med fører, samt brakke, innhenting av gravemeldinger og kabelpåvisning er tatt med i budsjettet. Tiltakshaver har imidlertid mulighet til å selv stille med gravemaskin og brakker. Dette må i tilfelle avtales med Rogaland fylkeskommune. I så fall er det tiltakshavers ansvar også å skaffe alle nødvendige tillatelser og avtaler, eksempelvis gravemeldinger for VA-ledninger, strøm, telefon, arbeidsvarslingsplaner ol.

Vi gjør oppmerksom på at det i kostnadsoverslaget er tatt høyde for at feltpersonellet vil pendle til og fra felt hver dag (fra fylkeshuset i Stavanger). Avhengig av hvem som tar oppdraget vil det imidlertid kunne bli aktuelt for personalet å finne overnattingssted

nærmere registreringsområdet. Dette vil eventuelt ikke føre til økninger i utgifter for tiltakshaver, men ressurser vil ved fakturering flyttes fra tidsbruk (timer) til diett (kost og losji).

Vi gjør oppmerksom på at det vil være behov for å få fjernet en god del vegetasjon i forkant av undersøkelsen. Utgifter til hogst/fjerning av vegetasjon er ikke tatt med i kostnadsoverslaget, da vi forutsetter at tiltakshaver ordner dette før registreringen starter. Da det er kjente automatisk freda kulturminner i området, skal hogsten gjennomføres i dialog med oss.

Budsjettet er et maksimumsbudsjett og det faktureres med timepris og andre satser for det året registreringen blir gjennomført. Vi gjør oppmerksom på at man gjennom dette kostnadsoverslaget har tatt høyde for at deler av planområdet må undersøkes forholdsvis grundig, og at det kan komme fram en del funn/strukturer som krever dokumentasjon. Dersom det viser seg at undergrunnen er av en slik karakter at det er lite sannsynlig at det finnes bevarte bosetnings-/aktivitetsspor fra forhistorisk tid i planområdet, vil en redusere omfanget, og dermed også kostnadene, ved undersøkelsene.

Fakturering av kostnadene skjer normalt ved delfakturering av påløpte utgifter. Slutfaktura, med avregning, vil bli sendt når arbeidet inkludert rapport er ferdigstilt.

Bestilling og avtaler med berørte grunneiere og forpaktere

Først når vi mottar en skriftlig aksept av kostnadene ved registreringen, vil arbeidet bli satt opp på vår bestillingsliste. Som det fremgår av det vedlagte skjemaet for aksept av kostnader, bør tiltakshaver da ha gjort alle nødvendige avtaler med grunneiere og eventuelle forpaktere av området eventuelt kan disse avtalene ettersendes i god tid før registreringen skal starte. Det legges ved et informasjonsskriv som tiltakshaver kan fylle ut og sende grunneiere/forpaktere som blir berørt av tiltaket.

Vi gjør oppmerksom på at vi prioriterer oppdragene etter dato for mottatt kostnadsaksept. Normalt foretar vi ikke arkeologiske registreringer i perioden november-februar, og vi ber på bakgrunn av dette om at de arkeologiske registreringene bestilles i god tid før oppdraget ønskes gjennomført.

Når kostnadsaksept og grunneier-/forpakteravtaler er mottatt vil det bli sendt ut brev når nærmere oppstartstidspunkt for registreringen er satt. Vi gjør oppmerksom på at det i vårt brev om oppstartstidspunkt vil bli satt en frist for avbestilling av registreringen. Dersom registreringen avbestilles etter denne fristen vil dette føre til fakturering av de utgifter vi har fått, og vil kunne få, i tilknytning til registreringen.

Erstatning for tapt eller redusert avling, opparbeiding, utilsiktet skade på eldre veier/drenering etc., avtales direkte mellom tiltakshaver og grunneier samt evt. forpakter. Dersom det oppstår skade på nyere drenering vil disse søkes reparert så fort det lar seg gjøre, og før registreringssjaktene legges igjen.

Vi gjør oppmerksom på at fylkesrådmannen ikke kan gi endelig uttale før vi har fått mulighet til å foreta arkeologiske registreringer, og forholdet til evt. automatisk freda kulturminner er avklart.

Hilsen

Leif Håvard Lundø Vikshåland
leder (adm)

Astrid H. Bjørlo
rådgiver

Vedlegg:

KOSTNADSOVERSLAG FOR ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER
SKJEMA FOR AKSEPT AV KOSTNADER
INFORMASJON TIL GRUNNEIERE OG/ELLER FORPAKTERE

Kopi til:

BJERKREIM KOMMUNE
FYLKESMANNEN I ROGALAND
UNIVERSITETET I STAVANGER ARKEOLOGISK MUSEUM

Dette dokumentet er elektronisk godkjent. Oppgi vårt saksnr når du svarer på brevet.

Vial AS
Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Vår ref.: 20/29675 / 20/1502

Saksbehandler: Roger Tengsareid

E-post: roger.tengsareid@eigersund.kommune.no

Dato: 20.08.2020

Direkte telefon: 51 46 83 41 / 456 04 495

Deres ref.: /

Merknad – Plan-ID 2020002 Hetlandsskogen – North Sea Energy Park

Viser til deres brev av 19.06.20 ref: 757 «Varsel om oppstart av reguleringsarbeid, forhandlinger om utbyggingsavtale og offentlig ettersyn av planprogram for North Sea Energy Park, gnr./bnr. 80/8 – Hetlandsskogen, Plan-ID 2020002»

Det er i tillegg avholdt et nettmøte mellom Eigersund brann & redning (EBR) og Vial den 18.08.20.

Planlagt etableringsområde for industri er enda i en tidligfase opplyses det i møte den 18.08.20 mellom EBR og Vial. Vial opplyser også i dette møtet at de ønsker å ha dialog med EBR i den videre plan/prosjekt fasen av etableringen, dette for å sikre at krav til brann sikkerhet og beredskap gitt i lov og forskrift ivaretas/imøtekommes.

På bakgrunn av utsendt varsel og møte har EBR følgende merknader på dette stadiet i prosessen.

Noen forhold som har betydning for beredskapen kan være:

- innsatstid for brannvesenet til objektet
- tilstrekkelig slokkevann på stedet
- atkomst for brannvesenet til objektet

Innsatstid

Nærmeste bemannede brannstasjon i distriktet er lokalisert i Eigersund på Langholmveien, denne brannstasjon har per dags dato ikke høyberedskap. I Bjerkreim kommune er det en ubemannet brannstasjon lokalisert på Vikeså, Hompen . I forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) settes det krav til innsatstid:

§ 4-8 innsatstid til objekter. «Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/ sykehjem mv., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter...»

Med dagens lokalisering, bemanning og vaktordning ved brannstasjonene i distriktet vil en ikke kunne nå planlagt område innenfor en innsatstid på 10 minutter. Kravet til innsatstid

kan føre til at lokaliseringen av beredskapen må endres når strukturen i kommunen endrer seg.

Et slikt omfattende næringsområde vil også kunne ha krav i forhold til forskrift om industrivern. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-20-1434>

Det må vurderes om område som planlegges etablert blir et område som defineres som et område med forhøyet risiko.

Slike områder kan identifiseres etter følgende kriterier:

- Et geografisk begrenset område med flere risikofylte aktiviteter og virksomheter.
- En uønsket hendelse ved en virksomhet kan forplante seg til øvrige virksomheter og derfor utløse en større ulykke eller katastrofe.
- Konsekvensene for befolkningen rundt området kan bli svært alvorlige.
- Områdets samlede risiko vil kunne utgjøre mer enn summen av risikoen fra de enkelte virksomhetene.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har utarbeidet en rapport for et omfattende næringsområde med forhøyet risiko i Rogaland (Risavika - helhetlig risikostyring i områder med forhøyet risiko).

https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/rapporter/risavika_web-251115.pdf

Slokkevann

Det stilles krav til vannforsyning i BRANNFØREBYGGENDE FORSKRIFT § 21 Vannforsyning «Kommunen skal sørge for at den kommunale vannforsyningen fram til tomtegrenser i tettbygde strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann. I boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil. I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet»

Å slokke brann på et så tidlig stadium som mulig vil være avhengig av både tilfredsstillende vannforsyning, raskt utrykningstid og gode brannforebyggende barrierer i byggverket. Fjerner eller reduserer du vannforsyningen vil muligheten til å slokke brannen reduseres eller bli helt umulig. Vannforsyningen er derfor meget viktig og avgjørende faktor for å ivareta beredskapen som samfunnet forventer.

Brannvesenet forutsetter at krav gitt i forskrift ivaretas og at vannkapasiteten er tilstrekkelig til brannvesenets behov for slokkevann og nødvendig samtidig vannbehov til automatiske slokkeanlegg ved etablering av infrastruktur. I tillegg bør det vurderes eventuelt avrenning av slokkevann opp mot forurensing i området.

Adkomst og tilrettelegging for rednings- og slokkemannskap

Det finnes også flere krav for tilrettelegging for rednings- og slokkemannskap ved etablering av et industriområde, disse kravene finnes i TEK 17 (kap 11-17). Brannvesenet forutsetter at krav gitt i Tek 11-17 ivaretas ved etablering av industriområdet.

EBR er positive til å ha dialog med Vial i den videre prosessen for å bidra til at punktene nevnt ovenfor ivaretas.

Med vennlig hilsen

Roger Tengsareid

Brannsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Kopi til:

Bjerkreim kommune

Postboks 17

4384

Vikeså

VIAL AS

Auglendsmyrå 17B

4016 STAVANGER

Att. Stina Tran Huynh

Kontakt saksbehandler

Rune Lian, 51568754

Hørings svar – Varsel om oppstart av plan 2020002 og offentlig ettersyn av planprogram for detaljregulering av North Sea Energy Park gnr. /bnr. 80/8 i Bjerkreim kommune

Vi viser til oversendelse datert 19.06.2020 der det blir varslet oppstart av plan 2020002 og offentlig ettersyn av planprogram for detaljregulering av næringsområde i Hetlandsskogen (North Sea Energy Park) hovedsakelig lokalisert til gnr. /bnr. 80/8.

Etablering av kraftkrevende næringsvirksomhet, slik det er omtalt i planinitiativet og planprogrammet, krever svært mye areal og slike lokaliseringer bør derfor vurderes i et regionalt perspektiv.

Fylkesmannen mener at planprogrammet i hovedsak tar opp de relevante utredningstemaene for området. Vi har likevel enkelte tydelige innspill til utredningstema og -prosess. Etablering av store næringsarealer i det aktuelle området vil komme i konflikt med nasjonale og viktige regionale hensyn knyttet til natur- og biologisk mangfold.

Lovgrunnlag

Krav til planprogram er forankret i plan- og bygningsloven § 4-1 som lyder slik:

«For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.

Dersom berørte regionale og statlige myndigheter på grunnlag av forslag til planprogram vurderer at planen kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, skal dette framgå av uttalelsen til forslaget til planprogram.

Dersom planen får vesentlige miljøvirkninger i en annen stat, skal planmyndigheten sende forslag til program for planarbeidet til berørte myndigheter i denne staten til uttalelse.»

Fylkesmannen sin vurdering

Planen er omfattet av krav om konsekvensutredning (KU) og planprogram skal derfor også gjøre rede for opplegg for vurdering av konsekvenser for miljø og samfunn. Planprogrammet skal også gi grunnlag for å ivareta nasjonale og regionale interesser i den kommende planleggingen.

Med bakgrunn i våre sektorinteresser har vi ellers følgende merknader til det oversendte forslaget:

Samfunnsvirkninger og arealbruk

Regjeringen har som mål at Norge skal være en attraktiv nasjon for datasenter og annet databasert næringsliv. Nærings- og fiskeridepartementet har laget strategien «Norge som datasenternasjon» for å bidra til å legge til rette for dette. I oversendingen blir det vist til at planområdet ligger strategisk godt til med hensyn til infrastruktur (vei, havn og energi) og vil bidra til lokal verdiskaping, vekst og flere arbeidsplasser i kommunen og regionen. Vi har registrert ulike synspunkter knyttet til sysselsettingseffekt og langsiktig verdiskaping av slik virksomhet. Vi vil oppfordre til at det som en del av det videre planarbeidet, undersøkes nærmere hvilke langsiktige positive effekter for samfunnet på lokalt og regionalt nivå etableringen vil få, slik det legges opp til i forslag til utredningstema for KU. Arealplanlegging etter plan- og bygningsloven må gjøres med et langsiktig perspektiv.

Området er i gjeldende kommuneplan avsatt til LNF-område. Tilrettelegging for næring i form av kraftkrevende industri vil kunne føre til ringvirkninger lokalt og regionalt. Som nevnt er det noe usikkerhet til hvor stor sysselsetting etablering av kraftkrevende industri gir, men det må likevel legges til grunn at det i byggeperiode og etterfølgende drift av området gir økt sysselsetting. Dette vil kunne føre til nye premisser for areal- og samfunnsutviklingen lokalt og regionalt som ikke er vurdert på et overordnet nivå slik som kommuneplan eller regionalplan. Etablering av næringsparken kan føre til andre arealbehov til for eksempel bolig, infrastruktur, tjenester og liknende. Slike avklaringer bør av hensyn til helhetlig planlegging gjøres på et overordnet nivå (kommuneplan) for å se hvilke arealbehov som dukker opp, men også vurdere ulike plasseringer som gir best måloppnåelse og minst konflikt med viktige samfunnshensyn og miljøverdier. Slike virkninger som følge av plan for næringsparken må derfor vurderes i KU til planen og hvordan dette kan løses på en bærekraftig måte i tråd med blant annet statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Plandokumentene sier ellers lite om det aktuelle arealbehovet til næring. Ved langsiktig planlegging må kommunen vurdere arealbehovet ut ifra tilgjengelig næringsareal i dag og hva det langsiktige behovet er. Foreløpig virker ikke planen å ha noen fundert tilnærming til arealbehovet.

Landskap

Planområdet er hovedsakelig et kupert skog- og utmarksområde. Tilrettelegging for et industriområde av den foreslåtte størrelsen vil kreve betydelig terrengtilpassing i tillegg til at bygningvolumene blir store.

Planområdet og til dels også utbyggingsområdet slik det er vist i plandokumentene ligger innenfor registrerte verdifulle landskapsområder i Vakre landskap i Rogaland og Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024. I nord ligger Ognadalen som del av Dalane anorthositt-landskap registrert som *regionalt viktig landskap*. I sør ligger Ytre Vinjvatnet – Eikjevatnet – Fotlandsvatnet som også er del av Dalane anorthositt-landskap og er registrert som *nasjonalt viktig landskap*.

Med bakgrunn i regionalt og nasjonalt viktige landskap er det viktig å gjøre gode landskapsvurderinger for å vurdere fjern- og nærvirkninger.

Friluftsliv

Hetlandsskogen er registrert som et regionalt viktig friluftsområde (FINK 2004) og henger sammen med Ognæheia øst og vest som også er av regional verdi. I Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024 er Hetlandsskogen vist som *sikret friluftsområde*. Det er allerede i dag inngrep i det større friluftsområdet gjennom vindkraftanlegg, særlig innenfor Ognæheia øst. Planforslaget vil legge beslag på ytterligere mer naturpreget areal og bidra til å fragmentere større sammenhengende friluftsområder. For KU er det også viktig av opplevelsesverdien (ikke prissatte verdier) av området i dag, under utbygging og bruk, blir vurdert.

Jord- og skogressurser

Innenfor planområdet finnes det en skogsbilvei delvis ferdigstilt i 2019. Per 2020 gjenstår en kortere forlengelse av veien. Veien er delvis finansiert gjennom statlige tilskudd under forutsetning om at formålet er landbruk og at skogen i dekningsområdet til veien forvaltes bærekraftig. Skogen er per i dag en blanding av lauv, furu og gran. Med et treslagskifte fra lauv og furu til gran vil boniteten kunne heves betydelig.

Regionalplan for samordnet arealbruk og transport i Dalane 2019 – 2030 legger vekt på å verne om produksjonsarealene for landbruket, og at bevaring av skogbruksareal derfor må tillegges vekt i planprosesser etter plan- og bygningsloven. Regionalplanen påpeker også at kommunene skal trekke grenser mellom landbruksområder og annen arealbruk for å gi økt trygghet for investeringer og drift. I den videre planprosessen bør en i tråd med regionalplanen hensynta landbruksinteressene og skogressursen, da spesielt det som per i dag er middels og gode boniteter. Dette for å ivareta dekningsområdet og investeringsgrunnlaget til skogsbilvegen, og ressurstilgangen fra skogene i Dalane.

Adkomst til området er tenkt via Tengesdalsvegen og Hetlandsvegen. Veiene ligger på en elveslette med viktige jordbruksareal av god kvalitet. Dersom det som følge av utbygging av næringsområdet blir behov for å utvide kjørevei vil dette legge beslag på jordbruksareal. Vi vil her vise til nasjonalt og regionalt jordvernmål om at det ikke skal omdisponeres mer enn 4000 dekar jordbruksareal i året på landsbasis og 400 dekar i Rogaland. I det videre planarbeidet blir det derfor viktig å se etter løsninger for å unngå omdisponering av jordbruksareal, inkludert å vurdere alternative adkomstveier.

Naturmangfold

I forslag til planprogram er beskrivelsen av de planlagte undersøkelsene knyttet til naturmiljø svært begrenset beskrevet.

Innenfor planområdet er det betydelige miljø- og naturverdier. Området omfatter og strekker seg fra det vernede Bjerkreimsvassdraget i øst via Eikesvatnet med naturtyperegistrering og rødlistede arter tilknyttet vann og opp i et mer uberørt kupert skog- og utmarksområde. Store deler av området er registrert som viltområde (Hetland) og kjerneområde for elg. I nord-vest ligger naturtypeområdet Grastjørna registrert som intakt lavlandsmyr med verdi *viktig*. Det er mye myr i området og deler av området er ikke kartlagt for naturtyper. Det er et nasjonalt mål å redusere inngrep i myr. I vest er det et større område uten inngrep (registrert tidligere som INON-område). Det er registrert en rekke fuglearter, inkludert rovfugl, som er rødlistet og sårbare arter av stor forvaltningsinteresse.

Eikesvatnet er en del av et delnedbørfelt til Bjerkreimsvassdraget. Bjerkreimselva er et nasjonalt laksevassdrag og det er grunn til å anta at anadrom strekning (strekninger med sjøørret og villaks) i delnedbørfeltet går gjennom vannet og til bekker inne i planområdet. Det er viktig å kartlegge hvor det er anadrom strekning i eller nær planområdet, slik at man gjennom konsekvensutredningen får tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å ta nødvendige hensyn for å bevare bestandene av sjøørret og villaks. Mindre bekker og elver er ofte viktige gyte og oppvekstområder for sjøørret og for lakseyngel og kan være viktige for bestandsutviklingen i hovedvassdraget. Det bør velges løsninger som reduserer inngrep i vassdrag og kantsonene til vassdragene.

Vannforskriften har som formål å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Miljømålene for vassdrag i Rogaland er fastsatt i [Regional plan for vannforvaltning i vannregion Rogaland 2016-2021](#). Ved ny aktivitet eller nye inngrep i vassdrag må det foretas utredninger i henhold til vannforskriftens § 12.

Konsekvensutredningen må vurdere og ivareta hensynet til sjøørret, villaks, kravene i vannforskriften og fastsatte miljømål og andre føringer i Regional plan for vannforvaltning i vannregion Rogaland 2016-2021.

Tilrettelegging for et industriområde på 2500 dekar slik de foreløpige plandokumentene legger opp til vil kunne få betydelige konsekvenser for biologisk mangfold og økosystemtjenester. Innenfor et større omland er naturområdene berørt av vindkraftutbygging, jordbruk og masseuttak slik at gjenværende mer uberørte områder få en større verdi for biologisk mangfold.

Vi legger til grunn at det blir utført en grundig konsekvensutredning hvor det også må sees på den *samlede belastningen* i området. Videre er det viktig å innhente all tilgjengelig informasjon som underlag til konsekvensutredningen, slik som for eksempel sårbare arter.

Klima og energi

Vi savner klima som et av utredningsteamene til konsekvensutredningen. Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging, og Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (SPR-klima), fremhever klima som særlig viktige tema. I lys av blant annet dyrkingsforbudet for myr, som nylig er vedtatt, mener vi at også annen nedbygging av karbonrike areal som myr og torvmark må vurderes, særlig ved slike store utbyggingsplaner som her. Vi ser at det er ca. 900 dekar organisk jord innen planområdet; der 840 dekar er myr, og 220 dekar av dette er dyp myr. Skog og myr har store karbonlager, som blir frigjort som klimagasser ved eventuell utbygging. Vi mener det er viktig å også se på dette når en skal utrede miljø- og klimaverdiene i planområdet.

Miljødirektoratet har laget en tiltaksberegningssmal, som skal estimere ulike klimautslipp av utbyggingsplaner. De bruker et estimat der hver nedbygd dekar med myr/torvrike areal vil slippe ut 60 tonn CO₂-ekvivalenter. Vi mener dette er viktig å få med i kunnskapsgrunnlaget bak planlegging på slike areal. I tillegg er disse arealene viktige habitat for mange rødlistede arter (planter og fugl) og har en fordrøynings effekt for vann ved store nedbørmengder. Fylkesmannen mener at påvirkning på klima som følge av omdisponering av areal bør bli vurdert i konsekvensutredningen. Det bør ses på alternativer for å unngå at viktige karbonreservoar blir ødelagte. Dette er relevant i forhold til nasjonale og internasjonale miljømål Norge har forpliktet seg til. Bruk gjerne tiltaksberegningssmalen for å sammenligne evt. alternativ. <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/beregne-effekt-av-ulike-klimatiltak/>

Næringsområdet vil bli planlagt med en krafttilførsel på 300 MW hvor vannkjøling blir nevnt som kjølemetode. Det blir nevnt flere typer kraftkrevende industri og avhengig av hva slags type næring som etableres vil mengden overskuddsvarme som må håndteres kunne bli svært stor. Ved datalagring vil opp mot 95 % av energien bli gjort om til varme. I de foreløpige dokumentene er beskrivelsen av hvordan overskuddsvarmen skal håndteres svært lite beskrevet. Norge er underlagt EU-direktiv om energigjenvinning og effektiv energibruk og har egne nasjonale mål. Det er viktig å merke seg at utslipp av energi omfattes av forurensingsloven og i utslippstillatelser skal det settes krav til effektiv utnyttelse av energi som virksomheten bruker eller frambringer. Avhengig av type næring som etableres i området kan det bli stilt krav til energigjenvinning. For å sikre en best mulig energibruk- og gjenvinning er det viktig at dette er et tema som blir vurdert tidlig og legger premiss for utvikling av området.

Vi vil i denne sammenhengen vise til at området ligger langt unna større etablerte bolig- og industriområder med energibehov til oppvarming. Fjernvarmeanlegg vil derfor vanskelig kunne realiseres. Gjenbruk av restvarme på en god og effektiv måte vil derfor være et viktig tema i det videre planarbeidet.

Vi mener på grunn av det store energibehovet og hvordan tilsvarende anlegg er beskrevet i KU-forskriften at energiforbruk og energiløsninger bør konsekvensutredes, og ikke bare omtales i planbeskrivelsen. Viktige temaer ved energihåndteringen vil da være konsekvensene for naturmiljøet, det øvrige samfunnets energibehov og klimaeffekt.

Økosystemtjenester

Som det blir nevnt i planprogrammet inngår flere tema i begrepet økosystemtjenester. Disse kan med fordel utredes individuelt slik konsekvensutredningen legger opp til. Det er likevel viktig å se naturgodene (økosystemtjenestene) for samfunnet samlet. Som nevnt tidligere har området viktige verdier i form av biologisk mangfold, friluftsområder, landskap, myrområder som kan magasinere vann, høstingspotensiale av varige naturressurser, etc.

Samfunnssikkerhet

Kraftsystemutredning er en analyse av framtidig kraftbehov i regionen som Lyse Elnett utarbeider hvert andre år på oppdrag fra NVE. Det er viktig at etablering av areal for kraftkrevende industri i Bjerkreim inngår i denne. Vi kan ikke se at kraftkrevende industri av et slikt omfang som nå blir planlagt, ligger inne i eksisterende kraftsystemutredning. Vi er kjent med at Rogaland fylkeskommune har pekt ut 14 ulike areal som har potensiale for kraftkrevende industri og at det foreligger tilsvarende planer andre steder i landet.

Ny kraftkrevende industri vil kunne gi negative konsekvenser for forsyningssituasjonen i fylket totalt sett. Dette er forhold som må utredes nærmere gjennom KU i planarbeidet.

Teknisk infrastruktur og trafikk

En næringspark av den aktuelle størrelsen vil kreve betydelig med infrastruktur til vei, vann, avløp, kraftforsyning og fiberkabel. Selve næringsområdet med betydelige bygningsvolum vil kreve store løsninger for overvannshåndtering. Kraftkrevende industri vil også ha betydelig behov for kjøling og kjølevann som må håndteres. Med bakgrunn i de betydelige størrelsene og energibehov mener vi konsekvensene for miljø og samfunn er av en slik betydning at temaet bør konsekvensutredes framfor en beskrivelse i planbeskrivelsen.

Massehåndtering og grunnforhold

Området er kupert og stedvis grunt til fjell. Å gjøre området egnet for bygging av større industribygg vil kreve planering av store arealer. Slik vi tolker planprogrammet er det ønskelig med massebalanse i området. Dette henger i så fall tett sammen med landskapsvirkninger for å få en best mulig tilpassing i området. Planering av såpass betydelige areal vil mest sannsynlig gi et ikke ubetydelig masseoverskudd som må håndteres på en bærekraftig måte avhengig av steinkvaliteten.

Selv om ikke formålet med planen er masseuttak, vil volum som oppstår og størrelsen på areal som må planeres ligge innenfor krav om konsekvensutredning jf. forskrift om konsekvensutredning.

Forurensing

Som planprogrammet viser til, kan næringsparken under etablering og bruk føre til forurensing. Støv, støy og utslipp til vann er her særlig viktige tema og kan gi størst påvirkning under utbygging. I det videre planarbeidet er det viktig at disse temaene blir særlig vurdert og at det utredes tiltak for å avverge utslipp. Vi vil her peke spesielt på avrenning til Bjerkreimsvassdraget med sidevassdrag under utbygging.

Konklusjon

Planprogrammet tar opp viktige utredningstema for det videre planarbeidet. Planområdet er stort og formålet med planen kan gi betydelige virkninger for miljø og samfunn. Vi gir derfor innspill om flere tema som vil være viktig i det den videre utredningen. En av hovedutfordringene ved planen er at etablering av næringsparken vil kunne gi vesentlige konsekvenser lokalt og regionalt uten at dette er vurdert på et overordnet nivå.

Etablering av næringsparken vil ellers kunne komme i vesentlig konflikt med viktige naturverdier og økosystemtjenester i området.

Med hilsen

Lone Merethe Solheim
fylkesmann

May Britt Jensen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bjerkreim kommune   Postboks 17   4389   Vikeså
Rogaland fylkeskommune   Postboks 130   4001   Stavanger

Vial AS
v/Stina Tran Huynh
sh@vial.no

Deres referanse

Deres dato

Vår referanse
369940_v1/JARLH

Vår dato
24.08.2020

Saksbehandler
Jarl Hoogstad

Direkte telefon
93488662

Uttalelse til oppstart av planarbeid og høring av planprogram - detaljregulering - plan 2020 002

Det vises til deres offentliggjøring av varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram – detaljregulering. North Sea Energy Park. Høringsfristen er 24.08.2020 og vår uttalelse er med dette gitt innen fristen.

Lyse Elnett står ikke på mottakerlisten for denne høringen. Lyse Elnett har anlegg i Bjerkreim og Kjelland transformatorstasjoner, og tiltak for å forsyne området vil kunne påvirke oss. Vi finner det derfor riktig at vi som en berørt part også får komme med en generell uttalelse til denne høringen.

Lyse Elnett ber om å bli involvert i konsekvensutredningen og planarbeidet for prosjektet, for å sikre vår infrastruktur.

Vennlig hilsen
Lyse Elnett AS

Jarl Hoogstad
Utbyggingskoordinator

Kopi: postmottak@bjerkreim.kommune.no

Vial AS

Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Vår saksbehandler:	Deres ref.:	Vår ref.:	Arkiv:	Deres dato:	Vår dato:
Magne Eikanger		J.p. 20/8621	FA-L12, GBNR-		19.08.2020
Telefon: 51 20 11 11		Sak 20/364	80/008		
E-post: magne.eikanger@bjerkreim.kommune.no					

Detaljregulering for North Sea Energy Park, Hetlandsskogen. Merknader til forslag til planprogram

Vi viser til mottatt varsel om oppstart av reguleringsarbeid med forslag til planprogram. Datert den 19.06.20. Bjerkreim kommune har følgende merknader:

1. Avsnitt 2.1. Formuleringen: «*Norge ....har et stabilt geologisk klima.*» er ikke umiddelbar forståelig. Det anmodes om at dere enten forklarer hva dere mener med dette begrepet eller omformulerer her.
2. Avsnitt 2.2. Den avstanden som er angitt fra kommunesenteret Vikeså til planområdet synes noe høy. Vi anbefaler at den kontrolleres, og at dere presiserer om det er luftlinje eller kjørevei, og om avstanden er målt til midt i planområdet eller i starten eller enden av dette.
3. Avsnitt 2.2. Benytt oppdatert vegnummer.
4. Avsnitt 2.2. Det bør her tas med at planområdet i sør grenser mot Eigersund kommune og i vest mot Hå kommune.
5. Avsnitt 3.1. Det opplyses at det skal utarbeides detaljreguleringsplan. Det er da ikke hensiktsmessig å nevne pbl. § 12-2 som gjelder områdereguleringsplaner.
6. Avsnitt 3.1. Vi ber om at også ROS-analysen nevnes som dokument som planforslaget skal inneholde.
7. Avsnitt 3.1. Planprogrammet fastsettes ikke av kommunestyret, men av formannskapet.
8. Avsnitt 3.2. Behandling av reguleringsplan 2. gang skjer ikke i kommuneplanutvalget.
9. Avsnitt 3.2. Planprogrammet fastsettes ikke av kommunestyret, men av formannskapet.
10. Avsnitt 3.3. Formannskapet skal behandle planforslaget første gang, men skal ikke behandle høringen. «Formannskapet» flyttes 1 linje opp i tabellen.
11. Avsnitt 4.1. I østenden av planområdet er det også gårdsbruk.
12. Avsnitt 4.2. Vi anbefaler at dere skriver om det er aktuelt å regulere planering av og bebyggelse på de høyereliggende områdene av planområdet i vest.
13. Avsnitt 4.3. Vi anbefaler at dere også beskriver tilstøtende arealer i Eigersund kommune og Hå kommune ettersom plangrensen ligger i kommunegrensen.
14. Avsnitt 4.9. Figur 8 og Figur 9 mangler tegnforklaring og gir av den grunn lite informasjon.

15. Avsnitt 4.12. Dere skriver om nærmeste aktuelle påkoblingspunkt for vann og spillvann er på Apeland. Dere bør skrive om disse ledningene har tilstrekkelig kapasitet til å forsyne det planlagte næringsområdet.
16. Avsnitt 5.3. Det ser ut for at arealformål mv. i forbindelse med Bjerkreimsvassdraget ikke er omtalt i dette avsnittet.
17. Avsnitt 5.3. Ettersom om lag 5 km av plangrensen i sør ligger i kommunegrensen mot Eigersund kommune og at plangrensen i vest grenser må Hå kommune, bør kommuneplanens arealdel for disse kommunene i området inn mot planområdet omtales.
18. Kap. 6. Vi savner veileder «Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven» utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i februar 2020 i oppstillingen av aktuelle dokumenter.
19. Kap. 7. I matrisen har dere under Alternativ 1 oppgitt ca. 2500 daa nye bruksarealer. Bruksareal benyttes om areal i bygninger. Vi anbefaler at dere heller skriver «næringsarealer».
20. Kap. 7. I matrisen under Alternativ 1 skriver dere at «*Det aktuelle utbyggingsområdet for kraftkrevende industri er ikke i konflikt med jordvern.*» Når man tar hensyn til at atkomstveien fra Fv. 4296 må utvides og evt. legges om, stemmer etter vår vurdering ikke det som er gjengitt her.
21. Avsnitt 8.1. Vi ber om at følgende temaer flyttes fra planbeskrivelsen, slik dere foreslår, til konsekvensutredningen:
  - a. 9 Økosystemtjenester
  - b. 10 Arealbruk
  - c. 11 Energiforbruk og energiløsninger
  - d. 12 Teknisk infrastruktur
22. Kap. 8. Et viktig tema som ikke synes å være dekket av de opplistede temaene, men som det er viktig å få utredet i konsekvensutredningen, er brannberedskapen for det planlagte næringsområdet. I Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, § 4-8, står det bl.a. følgende:

«§ 4-8. Innsatstid
Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/ sykehjem mv., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.

Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført.»

Det er åpenbart at det planlagte næringsområdet vil komme inn under kravet til 10 minutter innsatstid for de første 4 brannmannskapene: «konsentrert og omfattende næringsdrift o.l.» Som det fremkommer av andre ledd kan det i særskilte tilfeller være lenger innsatstid dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risikoen. Avstanden fra Vikeså brannstasjon til om lag midt i det planlagte næringsområdet vil være om lag 18 km. Innsatstiden for deltidsmannskapene ved denne brannstasjonen vil være om lag 25 minutter etter det vi kjenner til. Fra brannstasjonen i Eigersund er avstanden om lag 12 km. For tiden er det 2 kasernerte brannmannskaper og 3 hjemmevaktmannskaper ved denne brannstasjonen inkl. overordnet vakt. Innsatstiden for disse forventes å være om lag 18 minutter.
23. Avsnitt 8.4. Her konkluderer dere med at «*Befolkningens helse vurderes som ikke relevant for tiltaket*». Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Ettersom det aktuelle planområdet er et mye brukt friluftsområde, stiller vi oss undrende til at dere har konkludert som der gjør på dette punktet.

24. Avsnitt 8.5. Etter vår vurdering er DSB sin veileder «Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging» mer relevant for ROS-analysen til en reguleringsplan enn veilederen for helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen.

Med hilsen

Magne Eikanger
konsulent

Kristian Nomedal
Kommunalsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke underskrift.

Vial AS
Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Vår dato: 24.08.2020
Vår ref.: 202007222-2
Arkiv: 323
Deres dato: 19.06.2020
Deres ref.: 757

Saksbehandler:
Turid Bakken Pedersen

NVEs innspill - Varsel om oppstart, forhandlinger om utbyggingsavtale samt offentlig ettersyn av planprogram - Detaljreguleringsplan for North Sea Energy Park - Gnr. 80 bnr. 8 - Hetlandsskogen - Planid 2020002 - Bjerkreim kommune

Vi viser til varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid med brev av 19.06.2020.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl). Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

Flom, erosjon, skred og overvann

God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, overvann, erosjon og skred. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for disse faretypene. Det er viktig å styre arealbruken slik at tilstrekkelig sikkerhet mot oversvømmelse og skred blir ivaretatt. Pbl setter tydelige krav til sikkerhet mot naturfare og sikker byggegrunn ved planlegging og utbygging, og byggt teknisk forskrift (TEK17) kapittel 7 utdyper dette i forhold til flom-, erosjon- og skredfare. På reguleringsplannivå vil det ofte være behov for en detaljert fagkyndig utredning av faren. Se også rundskriv H-5/2018 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling.

I følge pbl § 3-1 første ledd bokstav g og i er tilpasning til forventet klimaendringer og en helhetlig forvaltning av vannets kretsløp en planoppgave.

Utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten. Den helhetlige forståelsen av vannets kretsløp og hvordan dette påvirkes av tiltak, er avgjørende for å få til en trygg utbygging. Det er viktig i en tidlig planfase å kartlegge hvilke areal i et nedbørfelt som er best egnet til infiltrering og fordøyning av vann, hvilke arealer som kan sikre trygg bortledning av vann, hvilke areal som er flomutsatt og hvilke arealer som er best egnet til å bygge

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

på. Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging også kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. Dersom omgivelsene og/eller resipienten ikke har kapasitet til å ta imot økt avrenning, må det planlegges kompenserende tiltak i nedbørfeltet. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges. Se ellers informasjon om overvann på www.nve.no/hydrologi/urbanhydrologi.

Vassdrag- og grunnvannstiltak

Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen, se evt. nærmere i [NVEs veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak, 1/2017](#).

Energianlegg

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.

Kommentar til planprogrammet

I konsekvensutredningsmetodikken som brukes, vil vassdrag og vassdragsinteresser samt overvann høre hjemme under flere av temaene – landskap, friluftsliv, naturmangfold, samfunnsikkerhet (flom/erosjon) mm. Det må gå tydelig frem hvilke vassdrag som berøres av planarbeidet, hva konsekvensene er for allmenne interesser og evt. hvilke avbøtende tiltak som planlegges. NVE vil oppfordre til å lage en slik oversikt over aktuelle vassdrag – på kart eller tabell. Tilsvarende for overvann er det viktig å kartlegge hvilke areal i et nedbørfelt som er best egnet til infiltrering og fordrøyning av vann, hvilke sammenhengende arealer som kan sikre trygg bortledning av vann, hvordan planarbeidet påvirker overvannet, hva konsekvensene er og evt. om det er behov for avbøtende tiltak. Det er naturlig å drøfte den blå strukturen sammen med den grønne strukturen.

Ved oppstart av planarbeidet anbefaler vi å bruke følgende veiledere og verktøy:

- [NVEs karttjenester](#) viser informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.
- [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#) beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse.
- [NVEs retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplanar](#) beskriver hvilke flom- og skredprosesser som kan utgjøre fare, og hvordan disse farene bør utredes og innarbeides i planen.
- [NVEs sjekkliste for reguleringsplan](#) er et nyttig verktøy, for å sikre at alle relevante saksområder er vurdert og godt nok dokumentert.

- [Miljødirektoratets overvannsveileder](#) gir nyttige tips om overvannshåndtering i arealplanlegging.
- [Klimaservicesenteret/klimaprofilene](#) gir et kortfattet sammendrag av dagens klima, forventede klimaendringer og klimautfordringer.
- [De Statlige planretningslinjene for klima og energiplanlegging og klimatilpasning](#) av 28.09.2018 gir føringer for hvordan kommunene skal ivareta klimaendringer i planleggingen.
- For vurdering av overvann kan også følgende [publikasjoner fra Norsk Vann](#) være aktuelle. Norsk Vanns veileder A162 – «*Veiledning i klimatilpasset overvannshåndtering*» og Norsk Vanns rapport B22 - «*Vann og avløp i arealplanlegging og byggesaksbehandling*»,
- Flere nyttige veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.

NVE skal ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn.

NVE legger til grunn at kommunen vurderer om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt. Vi ber om at alle plandokumenter sendes elektronisk til nve@nve.no.

NVE vil prioritere å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av [brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen](#). Vi ber derfor om at det skrives tydelig i oversendelsesbrevet til NVE hva en eventuelt ønsker konkret bistand til i den enkelte saken.

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Med hilsen

Anne Cathrine Sverdrup
regionsjef

Turid Bakken Pedersen
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Bjerkreim kommune
Fylkesmannen i Rogaland

Fra: Dag Kjetil Tonheim <dag.kjetil.tonheim@eigersund.kommune.no>

Dato: 21. september 2020 kl. 14:57:36 CEST

Til: Rune Jonassen <rj@vial.no>

Emne: SV: Høring av planprogram og planoppstart for næringsområde i Hetlandskogen i Bjerkreim kommune.

Eigersund kommune har følgende merknader til planprogrammet for North Sea Energy Park i Bjerkreim kommune, datert den 19.06.20.

Vi har følgende innspill til forslag til planprogram:

1. Om lag 5 km av plangrensen i sør går mot Eigersund kommune.
2. Bjerkreimsvassdraget er et nasjonalt laksevasdrag og konsekvenser for dette bør belyses herunder ev. fare for utslipp o.l.
3. Avsnitt 2.1. Hva mener dere med formuleringen «Norge .....har et stabilt og kaldt geologisk klima»?
4. Avsnitt 2.2. Opplistingen av gårds- og bruksnummer synes noe unøyaktig.
5. Avsnitt 3.1. Hvorfor nevner man pbl. § 12-2 når det skal utarbeides en detaljreguleringsplan?
6. Avsnitt 4.5. Det er også en mye brukt badeplass på Eigersund-siden av grensen; «Gådå» ved utløpet av Eikesvatnet. Denne er markert på Figur 5, men i teksten står det «badeplass» i entall.
7. Figur 9. Denne figuren bør få tegnforklaring.
8. Avsnitt 4.15. Mulig økning av trafikk, både motorkjøretøyer og myke trafikanter må beskrives helt fram til Eigersund og utskipningshavn på Eigerøy. Mulig økning når det gjelder tunge kjøretøyer må omtales særskilt på denne strekningen. Behovet for gang- og sykkelveg på strekningen må utredes.
9. Figur 11. Ettersom det er forventet en betydelig økningen i trafikken helt fram til Eigersund og Eigerøy bør ulykkeskartet også vise denne strekningen.
10. Avsnitt 5.3. Ettersom planområdet grenser mot Eigersund kommune, må også den delen av kommuneplanen for Eigersund kommune 2018-2020 som ligger nær planområdet omtales.

11. Kap. 8. Dersom det er mulig at noe teknisk infrastruktur skal gå over Eigersund kommune, ber vi om at Nr. 12 «Teknisk infrastruktur» flyttes fra planbeskrivelse til konsekvensutredningen.

12. Forholdet og konsekvenser for det store industriområdet på Eigestad i Eigersund og Bjerkreim bør drøftes og løftes frem.

Det er ventet at Eigersund brann og redning, som dekker beredskapen i Bjerkreim kommune, sender inn en egen høringsuttalelse til planprogrammet.

Vi ønsker lykke til med det videre planarbeidet. Dersom dere har behov for møte eller kontakt kan dere kontakte oss på 51468000 eller mobil 95884976. Vi ser frem til et godt samarbeid i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen

Dag Kjetil Tonheim, Plansjef

Samfunnsutvikling

Direkte telefon: 51 46 83 21 – mobiltelefon: 95 88 49 76 - sentralbord: 51 46 80 00

www.eigersund.kommune.no - Facebook.no/eigersund - @EigersundK

Det er ikke tillatt å bruke e-post til taushetsbelagt informasjon jf. forvaltningslovens § 13 og/eller sensitive personopplysninger jf. personopplysningsloven. All e-post til og fra Eigersund kommune er i utgangspunktet journalpliktig etter arkivloven og vil også kunne være et offentlig saksdokument som andre vil kunne få innsyn i etter offentleglovas regler.

Fra: Dag Kjetil Tonheim <dag.kjetil.tonheim@eigersund.kommune.no>

Sendt: tirsdag 22. september 2020 07:41

Til: Rune Jonassen <rj@vial.no>

Emne: Tilleggsmerknad- Høring av planprogram og planoppstart for næringsområde i Hetlandskogen i Bjerkreim kommune.

Viktighet: Høy

Vi har et forhold til som vi mener bør utredes i den vider prosessen. Dette gjelder Soltua som er et mye benyttet regionalt turmål samt

St. Olavsormen som er en kvartærgeologisk forekomst av nasjonal verdi.

Med vennlig hilsen

Dag Kjetil Tonheim, Plansjef

Samfunnsutvikling

Direkte telefon: 51 46 83 21 – mobiltelefon: 95 88 49 76 - sentralbord: 51 46 80 00

www.eigersund.kommune.no - Facebook.no/eigersund - @EigersundK

Det er ikke tillatt å bruke e-post til taushetsbelagt informasjon jf. forvaltningslovens § 13 og/eller sensitive personopplysninger jf. personopplysningsloven. All e-post til og fra Eigersund kommune er i utgangspunktet journalpliktig etter arkivloven og vil også kunne være et offentlig saksdokument som andre vil kunne få innsyn i etter offentleglovas regler.

Vial AS
Stina Tran Huynh

Deres ref.
757

Vår ref.
16/567-10/KES

Dato
29. juni 2020

En plansak i Bjerkreim kommune. Tilrådd navneform.

Vi viser til et brev som Stina Tran Huynh hos Vial AS skrev til stedsnavntjenesten i Språkrådet 19. juni i år.

I Sentralt stedsnavnregister (SSR) er navnet på det området i Bjerkreim kommune der foretaket North Sea Energy Park har planlagt en utbygging, registrert med skrivemåten **Hetlandsskogen** som godkjent form og som eneform. Denne navneformen bør derfor brukes som adresse til planområdet.

Med hilsen fra

Gunnstein Akselberg
stedsnannkonsulent

Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef

Kjell Erik Steinbru
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottaker:

Vial AS

Kopi til:

Bjerkreim kommune
Kartverket Stavanger

Mottakere:

Vial AS
Auglendsmyrå 17B
4016 Stavanger
v/ Stina Tran Huynh
sh@vial.no

Bjerkreim kommune
PB 17
4384 Vikeså
Postmottak@bjerkreim.kommune.no

Stavanger, 28.08.2020

Dette brevet sendes fra:

Frivillige organisasjoner med i styret i Forum for natur og friluftsliv (FNF) Rogaland som følger; *Stavanger Turistforening, Haugesund Turistforening, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland og Naturvernforbundet i Rogaland.*

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer forumet ca. 60 000 medlemskap. FNF Rogaland har to lokale utvalg, FNF i Stavanger og FNF på Haugalandet.

FNF Rogaland – merknader til planprogram og planinitiativ – «Hetlandsskogen»

Vi viser til varsel om oppstart av reguleringsarbeid, forhandlinger om utbyggingsavtale og offentlig ettersyn av planprogram for North Sea Energy Park – Hetlandsskogen. Videre vises det til avtale med Vial AS om utsatt frist for å avgi høringsinnspill til 28.08.2020.

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland representerer et bredt spekter av natur- og friluftsinnteresser i Rogaland, og dette er utgangspunkt for våre merknader til foreslått planprogram og planinitiativ.

Vi har innledningsvis noen overordnede merknader til den foreslåtte industriparken. Deretter har vi presentert merknader til henholdsvis planprogrammet og planinitiativet.

Overordnede merknader

Forslaget om å omgjøre Hetlandsskogen til industripark for kraftkrevende industri er av North Sea Energy Park markedsført som en konfliktfri utbygging. Dette er vi helt uenige i. Det er en åpenbar interessekonflikt i denne saken mellom nærings- og utbyggingsinteresser på den ene siden og natur- og friluftsinnteresser på den andre. Utbyggingen vil rasere et stort og til dels uberørt naturområde som er et viktig rekreasjons- og friluftsområde for folk både lokalt og regionalt.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
ROGALAND

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / 46 85 07 86
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

I denne situasjonen kan det se ut til at Bjerkreim kommune tenker mer på de private utbyggerne enn på sine egne innbyggere. Tilsynelatende har kommunen latt seg friste av økonomiske interesser til å inngå i et offentlig-privat samarbeid med Hetlandsskogen AS (private investorer og eiendomsbesittere) og Dalane Energi.

Dalane-regionen har de senere år tatt en uforholdsmessig stor belastning når det gjelder nedbygging av verdifulle natur- og friluftsområder. Mange fine høydedrag er ikke lenger attraktive turmål. Hetlandsskogen er fortsatt en frodig oase med skog, fjell, elver, myrer og tjern i et omkringliggende landskap der vindkraftanleggene i Egersund, Gravdal, Bjerkreim og Skinansfjellet har satt dype og irreversible spor. I jakten på nye arbeidsplasser finnes det et punkt hvor nedbyggingen av natur- og friluftsområder blir så omfattende at Dalane-regionen taper attraktivitet som bo- og arbeidsmarkedsregion og som reiselivsdestinasjon.

I opinionen synes det å være en voksende motstand mot denne vekst- og utbyggingslinjen. Vi noterer oss at nesten 1100 deltar i Facebook-gruppa «*Bevar Hetlandsskogen*» og nesten 700 har skrevet under på et opprop om å si nei til å industrialisere Hetlandsskogen. Mange av FNF-organisasjonenes medlemmer deltar gjennom lokallag og aktiviteter for at Hetlandsskogen skal få bestå.

FNF Rogaland feller ingen endelig dom over det foreslåtte prosjektet på dette tidspunktet selv om vi allerede nå anfører flere innvendinger. Vi har tiltro til at det forestående planarbeidet med konsekvensutredning vil gi en fyllestgjørende *faglig* beskrivelse av de konsekvenser den foreslåtte industriparken vil ha for naturmangfold og friluftsinnteresser. Vi har også tiltro til at det *politisk* vil bli gjort en reell og objektiv avveining mellom fordeler og ulemper for miljø og samfunn. Motsatsen vil være en proforma planprosess der hovedkonklusjonene allerede er truffet i initiativfasen uten folkelig innsyn og forankring. FNF Rogaland vil følge planarbeidet nøye videre.

Merknader til foreslått planprogram:

Merknad til «*Bakgrunn og formål med planarbeidet*», s. 5.

Til støtte for den foreslåtte industriparken er det vist til Regionalplan for samordnet arealbruk og transport i Dalane 2019-2030 og til punktet om at «...Dalane skal satse på å skape flere arbeidsplasser tilknyttet reiselivet i regionen.» Dette skal gjøres ved å «...styrke satsingen på kraftkrevende industri, fornybar energi og bærekraftig mineralnæring.»

Dette synes å være en merkelig form for logikk som mangler realitetsorientering. Hvorfor reiselivet i Dalane skulle styrke seg med et stort næringsområde med kraftkrevende industri, en rekke vindkraftanlegg og gruvedrift, er ikke akkurat innlysende. Det foreslåtte planprogrammet bærer preg av hastverk, der Bjerkreim kommune gjennom North Sea Energy Park ønsker å være på banen i konkurransen om å få tiltrekke seg kraftkrevende dataindustri til kommunen.

Vi savner en mer overordnet og helhetlig planforankring av initiativet om å anlegge en svær industripark i Hetlandsskogen. Behovet er anslått til 2500 daa, mens varslingsområdet er hele 7600 daa. Etablering av kraftkrevende virksomhet, slik det er omtalt i planprogrammet, krever svært mye areal og slike lokaliseringer bør derfor vurderes mer overordna ut fra et regionalt og nasjonalt

perspektiv. Regjeringen har som mål at Norge skal være en attraktiv nasjon for datasenter og annen databasert industri, men foreløpig skjer dette uten en regional plan for utviklingen i Rogaland.

Rogaland fylkeskommune har i Regional planstrategi 2021 – 2024 foreslått utarbeidelse av en regional strategi for datasentre og annen kraftkrevende dataindustri, og at dette planarbeidet skal skje raskt. I FNFs uttalelse til Regional planstrategi, støtter vi at en slik overordnet strategi blir utarbeidet. Vi er kjent med at Rogaland fylkeskommune har pekt ut 14 ulike areal som har potensiale for kraftkrevende industri og at det foreligger tilsvarende planer andre steder i landet.

Et umiddelbart innspill fra oss vil være å vurdere å anlegge kraftkrevende industri i arealer som allerede er avsatt til industri i kommunale- og regionale planer.

Naturvernforbundet har etterlyst et nasjonalt konsesjonssystem for ny kraftkrevende dataindustri, slik at myndighetene kan ta hensyn til samfunnsnytt og lokaliseringen av denne type virksomhet.

Merknad til pkt. 3.3 Fremdrift, s. 10.

Det er i framdriftsplanen lagt opp til en prosess der fastsettelse av planprogram skjer tidlig høst, og der detaljreguleringsforslaget med konsekvensutredning skal skje i løpet av noen få høstmåneder med desember som leveringsfrist. Høring og politisk behandling skal skje første halvår 2021.

Det foreslåtte planområdet er stort, og omfatter ulike naturtyper og biotoper for planter, fugl, insekter og ulike typer fisk og vilt. Å kartlegge på en systematisk måte dette naturmangfoldet på noen korte høstmåneder, er etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig. Eksempelvis gjør et mangfoldig fugleliv ulik bruk av området gjennom årstidene, både til hekking på vårparten og forsommeren, til trekk vår og høst og til overvintring på vinterstid. Vi mener at tiden til kartlegging og konsekvensutredning bør utvides til 1 år, slik at naturmangfoldet blir kartlagt på en systematisk måte.

Merknad til pkt. 4 «Beskrivelse av planområdet», ss. 11-18

FNF Rogaland stiller seg undrende til at en sentral database som Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>) ikke er blitt sjekket i forbindelse med utarbeidelse av planprogrammet. Kun mindre oppdaterte databaser som Naturbase og Temakart Rogaland er tilsynelatende undersøkt, noe som tilsier at utreder har gått glipp av mye viktig eksisterende informasjon om naturmiljøet i planleggingsområdet som er svært enkelt tilgjengelig og kunne vært undersøkt på minutter. Dette er uheldig for konfliktnivået i saken ettersom naturmangfoldet i planområdet blir framstilt som langt mer trivielt enn det er.

Merknad til pkt. 8 «Utredningsbehov», s. 24

Utslipp av klimagasser framgår ikke av de tema som skal konsekvensutredes. Den foreslåtte industriparken vil sannsynligvis føre til store utslipp av CO2 fordi store myr- og skogsområder skal bygges ned. Samtidig vil naturens evne til å binde karbon i framtiden bli svekket. Vi viser også til arbeidet med Regionalplan for klimatilpassing der erosjon og forringet vannkvalitet ved arealinngrep er viktige tema. Planen skal vedtas i høst.

Nylig ble nydyrking av myr som hovedregel forbudt i Norge, men det har manglet tydelige føringer for andre typer omdisponering. Etter vår oppfatning er det viktig å få kartlagt hva nedbygging av myr og skog innebærer av klimagassutslipp slik at karbonrike arealer på en bedre måte kan ivaretas i lokal arealplanlegging. Nedbygging av myr og skog på organisk jord har stor klimaeffekt, og derfor er det viktig å sørge for at konsekvensutredningen synliggjør hvor store klimagassutslipp inngrepene vil ha.

Miljødirektoratet har allerede utviklet regneverktøy som kan brukes til å anslå nivået på klimagassutslipp fra arealer ved en planlagt utbygging, som blant annet kan brukes til å sammenligne virkningene ved flere utbyggingsalternativer. Direktoratet arbeider nå med videreutvikling av regneverktøyet, samt veiledning om hvordan det kan brukes i konsekvensutredninger.

Merknader til planinitiativ og konsekvensutredning

Som påpekt i våre merknader til planprogrammet, framstår beskrivelsene av naturmangfoldet i Hetlandsskogen og i randsonene som mer trivielt enn det det er. Områdets betydning som friluftsområde – både lokalt og regionalt - framstår også som lite dekkende.

Merknadene nedenfor tar opp noen av disse manglende, og kan sånn sett tas i betraktning i forbindelse med selve konsekvensutredningen. Det er samtidig viktig å understreke at den kunnskapen som det vises til, ikke er dekkende, og at behovet for ny kunnskap er stort.

Hetlandsskogens betydning som friluftsområde

Dagens preg som et skog- og utmarksområde med tilrettelegging for friluftsliv, vil bli radikalt endret gjennom etableringen av industriparken. Tiltaket vil også medføre at nærmiljøet påvirkes av tungtransport, støy og andre påvirkninger. Hetlandsskogen inngår i et større regionalt friluftsområde og den et godt tilrettelagt for friluftsliv med et omfattende stinett med merkede løper. Skogen er lett tilgjengelig med bil for folk fra Bjerkreim og Egersund med god plass til parkering. Det er en fin skog til både løping og turgåing. Dette er også en av skogene der man oftere kan treffe på dyr enn for eksempel i Vannbassengene i Egersund. For noen år siden satt Statskog opp en gapahuk ved elva som Dalane Turlag har driftet i alle år. Bakgrunnen for å sette opp gapahuken var de gode fiskeforholdene i elva. Ved Eikesvatnet er det en offentlig tilgjengelig badeplass.

Fugl i Hetlandsskogen og i randsonene

Medlemmer av NOF-Dalane lokallag har gjort registreringer av fugler i Hetlandsskogen i en årrekke, jf. deres høringsinnspill til samme sak som sammenfatter observasjoner av fugl. Artskart dokumenterer en rekke rødlistede fuglearter som inkluderer: hubro (EN), vipe (EN), myrhauk (EN), brusfugl (EN), dvergdykker (VU), storspove (VU), lappfiskand (VU), bergand (VU), sivhauk (VU), sivhøne (VU), sothøne (VU), vannrikse (VU), sanglerke (VU), rosenfink (VU), lappugle (VU), stær (NT), taksvale (NT), sandsvale (NT), sivspurv (NT), gulspurv (NT), vaktel (NT), gjøk (NT), toppdykker (NT), fiskeørn (NT), jaktfalk (NT), vepsevåk (NT), hønsehauk (NT), dobbeltbekkasin (NT) og fiskemåke (NT). Dette inkluderer hekkende, trekkende og overvintrende fuglearter i området.

Høringsinnspillet til NOF-Dalane viser til at det finnes 2-3 par med hubro i området. Denne uglen har en særskilt forvaltningsmessig interesse, og er noe som både utredere, utbygger og kommune bør

merke seg. Den norske hubrobestanden blir nå regnet å være 356-607 par, og arten er plassert som sterkt truet på den norske rødlista. Et kjerneområde for hubroen i Norge er Rogaland, og særlig da de sørlige lavlandsheiene og skogene i Sør-Rogaland. Hubroen tåler lite av menneskelig aktivitet før hekkingen mislykkes og hekkeplassene oppgis. Med storstilt vindkraftutbygging i Bjerkreimsheiene og en lang liste andre forstyrrelser som veibygging, hyttebygging mv, er hubroen allerede sterkt presset i det området hvor det nå planlegges industripark. Vi forventer at det blir gjort en grundig kartlegging og konsekvensvurdering mht. hva den foreslåtte industriparken kan bety for hubroen.

Vi viser for øvrig til høringsinnspillet til NOF-Dalane som beskriver fuglelivet i Hetlandsskogen.

Planter

Klokkesøte (VU) er observert i planområdet og like utenfor. Det finnes sannsynligvis flere lokaliteter i planområdet. Klokkesøte tilsier at det er kystlynghei i planområdet - en sterkt truet naturtype. Dersom beitepåvirkningen i området er god, bør undersøkelser av beitemarksopp gjennomføres.

Insekter

Artskart viser at det like utenfor planområdet er observert flere rødlista insekter: karminspinner (EN), røsslyngmåler (EN), rødhalslavspinner (VU), hvit tigerspinner (VU), krossvedflatvikler (NT), grått lyngheifly (NT), båndsumpvikler (NT). Planområdet kan dermed huse viktige områder for rødlistede insekter slik at nærmere undersøkelser bør gjennomføres.

Vannmiljø

Planområdet inneholder flere små, potensielt fiskeløse tjern hvor vannmiljøet bør vurderes ut ifra insektlivet, algeflora og vannplanteflora, med mindre disse er sterkt forringet av forsurening. Vannmiljøet bør ikke kun undersøkes for fisk i KU, som foreslått i «Forslag til planprogram», da dette er et for snevert fokus som unngår mange av naturverdiene i ferskvannsforkomster.

Vi konstaterer at planområdet ligger innenfor avgrensningen for verneplan for Bjerkreimsvassdraget. Det tilsier særdeles strenge krav i forhold til påvirkning av vannmiljø og utslipp til vann. Etablering av industri i dette området, og særlig forslaget om landbasert fiskeoppdrett, tilsier et høyt potensial for utslipp i Bjerkreimselva som er en viktig lakseelv. Vi forventer at dette blir nøye vurdert i KUen.

Vilt

Ifølge naboer og brukere av Hetlandsskogen, har området mange trekkruiter for hjort, elg og rådyr, i tillegg til forekomsten av andre dyr, som hare, rev, grevling mv. Rødlistet ferskvannsmusling skal tidligere være observert i bekken på Litle Eige og i Sauabekken. Det samme gjelder ål som blant annet skal være påvist i Eikesvatnet. Ålen i dag sterkt truet og er oppført både i IUCNs rødliste og i Norsk rødliste for arter. Ålen er totalfredet i Norge fra 2010. Det er behov for grundig dokumentasjon av hvilke rødlistede arter som befinner seg i planområdet, som for eksempel slettsnok.

Vurdere sumvirkninger

Sørlige deler av Rogaland har de siste årene hatt flere større utbygginger i utmark uten tidligere større tekniske inngrep, bl.a. som følge av flere vindkraftprosjekter. North Sea Energy Park vil beslaglegge store arealer uten større tekniske inngrep i en region med betydelig utbyggingspress i

andre naturområder. I så henseende bør naturmangfoldloven § 10 vurderes ut fra den samlede belastningen på økosystemene i planområdet, men ideelt sett også utfra totalbelastningen som økosystemene i denne sørlige delen av fylket har gjennomgått de senere årene.

Avsluttende merknader

Mange steder i Norge etableres det nå datasentre og annen kraftkrevende dataindustri. Noen bruker like mye strøm som en middels stor norsk by. Energibehovet i Hetlandsskogen industripark er anslått til 300 MW, avhengig av hva slags industri som lokkes til Hetlandsskogen. I dag blir datasentre særbehandlet; de betaler ikke eiendomsskatt og har en el-avgift på ca. 3 prosent av normaltariffen.

Norge står foran et grønt skifte der kutt i utslippene fra fossil forbrenning betyr elektrifisering i stor skala. Til dette trengs mye strøm. Elektrisk kraft er en begrenset ressurs. Stor etterspørsel etter kraft fra nye datasentre og annen kraftkrevende dataindustri, kan ført øke presset på utbygging av våre siste, urørte vassdrag og presse fram nye, upopulære vindkraftutbygginger på land. Et betimelig spørsmål er derfor om det er riktig å bruke kraftoverskuddet på denne typen kraftkrevende industri.

Det kan derfor ikke være fritt fram for enhver å bruke store energimengder uten at følgende er vurdert:

1. Samfunnsnyttens av prosjektet. Er nytten av prosjektet større enn ulempene?
2. Er lokaliseringen gunstig med tanke på optimal energiutnyttelse og reduksjon av miljøulempene?

I markedsføringen av Hetlandsskogen industripark, er det vist til sysselsettingsgevinst og til ringvirkninger for lokal økonomi både i anleggsfasen og i driftsfasen. Vi har i andre sammenhenger, blant annet i forhold til den foreslåtte utbyggingen på Kalberg i Time kommune, registrert ulike tall for hvor mange arbeidsplasser det er rimelig å forvente. Bjerkreim kommune har et særlig ansvar for at det blir operert med troverdige sysselsettingstall, og vi vil oppfordre kommunen til å undersøke nærmere hvilken sysselsettingseffekt som kan ventes ved drift av den foreslåtte industriparken.

Vi vil følge det videre planarbeidet med stor interesse. Vi vil oppfordre til dialog med våre fylkes- og lokalforeninger som sitter inne med verdifull kunnskap om Hetlandsskogen.

Med vennlig hilsen

Emily L. Halvorsen,
Koordinator, FNF Rogaland

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune
Fylkesmannen i Rogaland
Eigersund kommune

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
ROGALAND

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / 46 85 07 86
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

Høringsuttalelse Hetlandsskogen

Hetlandsskogen utgjør et nesten 9000m² stort område sørvest i Bjerkreim kommune. Med unntak av skogshogst og veier for disse, fremstår området uten store menneskelige inngrep. Områdene med inngrep i form av skogshogst, finnes først og fremst i den sør og sørøstlige delen av området. Deler at dette området ble påvirket i form av nylig skogshogst. Hetlandsskogen har en spesiell verdi da det fremstår som et at de få store sammenhengende skogsområdene i Dalane uten massive inngrep. Biotopene med barskogpreg i området gjør at det fremstår som unikt i forhold til løvskogen ellers i Dalane. Området ligger også forholdsvis nær kysten og dermed midt i trekkleden for trekkfuglene.

Medlemmer av NOF-Dalane lokallag har gjennom årene gjort tilfeldige registreringer av fugler i Hetlandsskogen. Området er dessverre mangelfullt kartlagt og NOF-Dalane anbefaler at det bør gjøres grundige undersøkelser over flere sesonger, spesielt i hekketiden, for å kartlegge verdien av området.

De registreringene som er gjort viser at Hetlandsskogen huser flere arter med begrenset utbredelse i Rogaland. Det observeres stadig nye fuglearter og det gjøres nye hekkefunn for området. Flere av artene som er dokumentert er på den norske rødlisten. Området er i tillegg verdifullt da flere arter bruker randsonene til næringssøk og hekkeområde.

Det er konstatert hekking av flere truede fuglearter i området. Det kan nevnes arter som Havørn (1 par), Hønsehauk (min 2 par), Hubro (2-3 par), Hvitryggspett, Musvåk (min 2 par), Duetrost (min 3 par). Svartspett er registrert i hekketiden og det er sterk mistanke om hekking. Flere andre arter er observert i hekketiden med sterk mistanke om hekking uten at reirplassering er lokalisert.

Hetlandsskogen er også viktig i form av overvintringsområde for flere arter. I tillegg til at artene som hekker også observeres i området på vinterstid, blir arter som Haukugle, Perleugle, Spurveugle, Svartspett og Konglebit observert regelmessig vinterstid.

Vår og høst registreres det for Rogaland et bra antall med trekkfugler i området. Det er bla observert store dagstall med trekkende rovfugler som for eksempel Musvåk (90+) og Vepsevåk (5), men også Spurvehauk, Tårnfalk, Jordugle og Kongeørn (3). Mange arter raster også i skogene.

Over en 10 års periode er det drevet med fangst og registrering av dag- og nattsommerfugler i Hetlandsområdet. Denne fangsten viser at det til tider er et betydelig trekk av insekter i området. Totalt er det registrert over 400 arter men potensielt finnes det mange flere da fangsten er konsentrert til østlige deler av området. Flere av de registrerte sommerfuglartene er på den nasjonale rødlisten.

Storlom observeres hvert år med unger i Hetlandsvatnet og Eikjevatnet. Hekkeplassen er ukjent men det er flere tjern i Hetlandsskogen som ikke er undersøkt. I bekken mellom Hetlandsvatnet og Eikjevatnet hekker det Fossekall og Vintererle årlig.

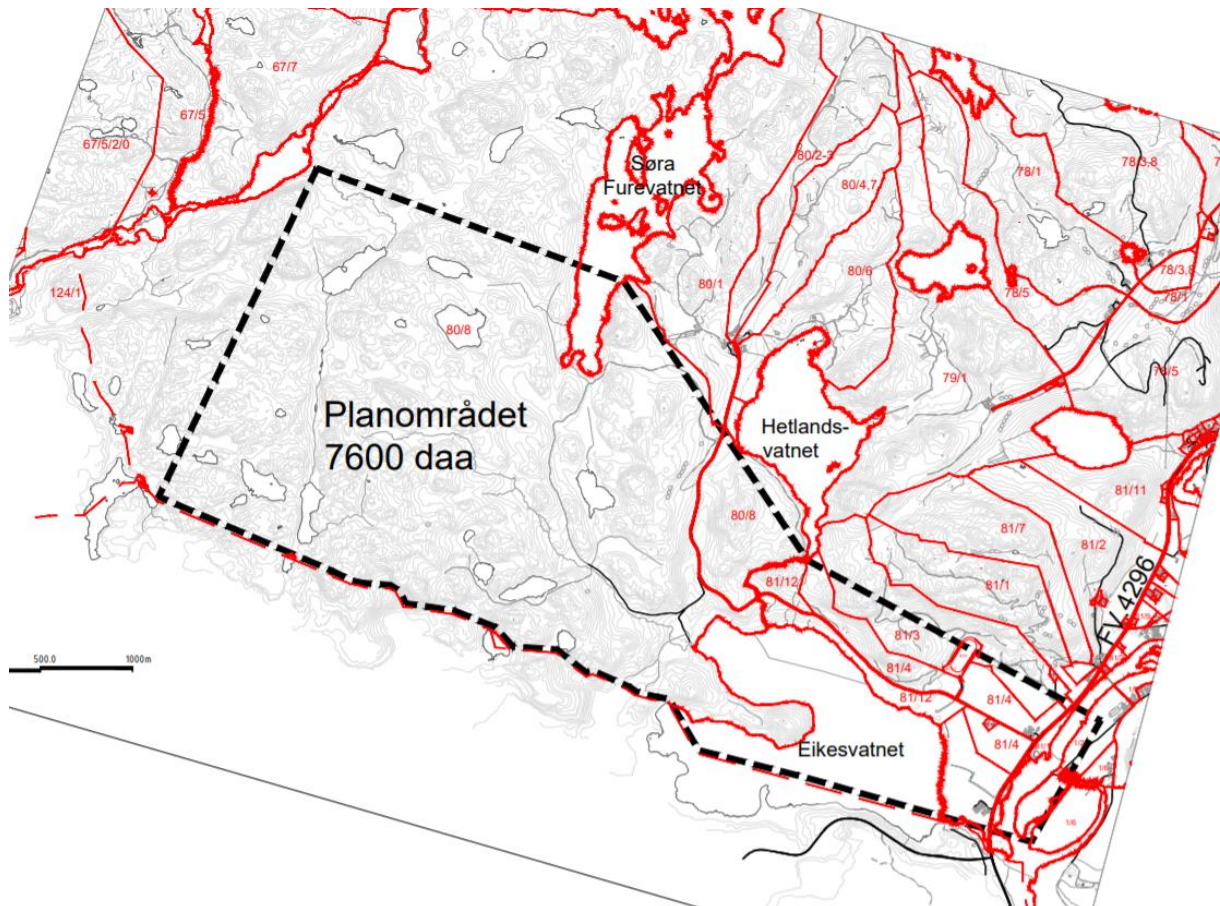
Planområdet omfatter også store deler av Eikjevatnet. Dette vatnet er en viktig lokalitet for vannfugl gjennom året. Det observeres store mengder dykkender, gressender, svaner og gjess på våren, høsten og sommeren. Strendene og de grunne sørøstre deler av Eikjevatnet er en viktig rasteplass for vadere og ender. Det er gjort flere observasjoner i området av arter som normalt kun observeres i umiddelbar nærhet til kystlinjen. I SØ er utløpet av Eikjevatnet og sivskogen i Gådå en av de viktigste

Høringsuttalelse Hetlandsskogen

overnattingsplassene i landet for Låvesvaler og Sandsvaler! Det kan nevnes at det er observert dagstall på over 6000 Låvesvaler! Ringmerking viser at Låvesvaler fra hele Vestlandet passerer området før de trekker videre sørover. Kontroller av ringmerkede fugler viser at Låvesvaler som passerer Gådå trekker helt til Sør-Afrika. Gådå er en viktig rastelokalitet for flere andre arter som benytter området som raste og næringsplass, både om våren og høsten. Gådå er den lokaliteten i Rogaland med flest observasjoner av den sjeldne Isfuglen.

På vegne av NOF-Dalane

John Grønning
Styremedlem

Vial AS v/Stina Tran Huynh
Auglendsmyrå 17B
4016 Stavanger

Bjerkreim Kommune
Pb 17
4384 Vikeså

Tengesdal, 22. august 2020

Kopi til/Til orientering
Fylkesmannen i Rogaland
fmropost@fylkesmannen.no

Merknader til North Sea Energy Park sitt reguleringsarbeid

Eigarane av gnr./bnr. 81/3- (81/3/1)-81/4- 81-12 og 81/14 vil ikkje være ein del av planane til North Sea Energy Park på grunn av de store ulempene/skadane det vil påføre våre liv og eigedommar.

Me har forstått det slik at våre eigedommar er blitt lagt inn i det området som reguleringsplanen ser ut til å omfatte. Dette er blitt gjort utan at nokon av grunneigarane er blitt informert eller konsultert, og samtykke er dermed heller ikkje gitt til dette. Det viser ein framgangsmåte som i beste fall kan seiast å være feig. Me føler oss «trødde på», og utsagnet frå kommunen om at dei ikkje hadde tenkt på at vegen måtte oppgraderast aukar misnøya til kommunen og til dette prosjektet.

Planområdet ser i utgangspunktet ut til å berøra desse tre gardsbrukane og ein einebolig. Desse gardsbrukane har ein eineståande arrondering og er truleg dei mest lett drivne bruka det er i området, med lite køyring og ingen bratte bakker (med tanke på dyrka jord). Dette området er nytta til matjord i mange tusen år og har gjeve mange menneske eit levebrød og avlingar i generasjonar. Tar ein vare på jorda vil den fortsetja å gje menneske levebrød og mat i nye tusenar av år. No er det tid for nye generasjonsskifte. Eit er gjennomført før dette blei sett i gang, eit skal etter planen skje ved årskiftet og det siste er nokre få år unna. Korleis blir framtidsutsikta for desse bruka no? Vil det bli noko å driva vidare på? Kva blir grunnlaget? Vil dei som skal overta gjæra det no? Livet er på så måte satt på «pause» med alt det medfører av stress, uro og usikkerhet. Ei tid som skulle vore forventningsfull og full med pågangsmot blir med det øydelagt, og enda fleire bruk kan med det bli nedlagt/utleidd i eit land der det allereie blir stadig færre gardbrukara og sjølforsyninga minker i takt med antallet produsentar. Dette er verdier som det ikkje kan setjast ein pris på og som er vanskelig å gjenoppretta når det fyrst er øydelagt.

Fyrst og fremst er det utviding/forbetring av veg som er planlagt gjennom underteikna sine eigedommar, og ein av eigarane har vært i samtaler med Jonassen i Vial som antydar noko størrelse på veg. Som følge av desse planane vil me bli frårøva 20 daa eller meir av noko av Bjerkreims beste matjord som våre forfedre har forvalta i meir enn 3300 år jmf arkeologiske utgravingar. Jorda kan kanskje erstattast ein annan plass, men nærleiken til resten av driftseininga vil være vekke for alltid. I tillegg vil 20 daa, kanskje meir, kulturbeite gå med til

å utbetre vegen til ein standard som kan halda ein viss storleik på trafikk. Veggen går allereie langs ein smal teig med bratte skråningar ned til Eigesvatnet og det vil truleg medføra at meir kulturbeite må bereknast som tapt, det er heller ikkje usannsynleg at det ikkje blir noko beite igjen mellom den noverande vegen og Eigesvatnet. Næringsgrunnlaget blir dermed særleg redusert i så måte. Heile måten gardane blir drevet på no må endrast.

Vegtraseen med sin høgde på antakeleg 2,5m over nivået til den dyrka marka vil medføra utfordringar i henhold til både støy og utsikt. Blir vegen lagt der den er no, vil den koma rett i husveggen til gnr./bnr. 81/14. Det blir då ein enorm auke i støynivå som ein ikkje kan sleppa unna. Blir den lagt meir mot Eigesvatnet kjem og støy til å bli eit problem, krysset ved Fv.51 med rundkøyring, nedbremsing og opprusing av biler vil gje eit høgt støynivå som forringer både livskvalitet og verdiar på meir enn den eine eigedommen. Utsikta til Eigesvatnet kjem også til å forsvinna heilt skulle sistnemnde alternativ bli valt, nok ein negativ påverknad på både verdi og livskvalitet. Ein kan tenkast at å flytta vil vera eit alternativ, men ein kjem jo ikkje til å kunna få selja eigedommane til ein akseptabel pris.

Andre ting ein også er bekymra for er frarøving av vatn og auka hastigheit på avrenning til Hetlandsvatnet der Tengesdal Elverk har sitt inntak. Dette er bygd etter den trege avrenninga som det er i dag. Korleis vil dette påverka det? Kan det haldast i virke i det heile?

Ingen vil snakka om antal eller eventuelle arbeidsplassar som vil/kan koma, men med planlegging av vegen med gul stripe, gang og sykkelsti, jmf samtale med Jonassen, så er det ikkje snakk om få arbeidsplassar. Det gjev to senario; 250 arbeidsplassar som raserer 2500 da skog eller 2500 arbeidsplassar som vil endra Bjerkreim for alltid. Er desse arbeidsplassane vekke om 20-30 år, så er Bjerkreim fortsatt endra for all tid.

Dette brevet blir sent med kopi til fylkesmannen då Bjerkreim Kommune er part i saka.

Grunneigarar og berørte

Asbjørn Tengesdal

Anne Karin Tengesdal

Bjørn Runar Tengesdal

Svein Roald Tengesdal

Deborah Ann Tengesdal

Chris Roald Tengesdal

Tellef Grødum

Nina Vinje

Maren Ommundsen Tuen

Thor Kenneth Tuen

Elrid S.T. Ommundsen

Ove Ommundsen

Svein Joar Egeland

Egersund,22.08.2020

Bjerkreimsveien 424

4373 Egersund

Vial AS

v/ Stina Tran Huynh

Merknader angående North Sea Energy Park - Hetlandsskogen :

Som grunneiger av Dyrsand gård nr 51, br nr 2, og dermed Gådå bade plass som nær grense til planområde, ønsker vi ikke disse planene velkomne.

Gådå leies av Eigersund kommune, og er en av de mest **populære bade plassene og et viktig friluftsområde i Eigersund kommune**. Dette innebærer at vi er bekymret for at det **visuelle og fredelige** området vil bli ødelagt. Samtidig er vi redd for **forurensing** av bade plassen og videre bjerkreimselven. Eikesvannet som vil bli berørt, renner ut i en av de viktigste lakseelvene i Norge. I denne viktige lakseelven i vassdraget har vi fiskerettigheter. Det er også et sårbart fuglereservat i Fotlandsvannet som grenser til gården, som blir berørt.

Trafikksikkerhet er også en viktig faktor, siden fylkesvei nr4296 går gjennom gården. Dette må det tas hensyn til, siden veistandarden ikke er god nok. Den har ikke gul stripe i midten og har ingen gang og sykkelsti. Slik vi ser det vil disse planene føre til store inngrep og varige ødeleggelser i området.

Disse merknadene må konsekvensutredes.

Med vennlig hilsen

Svein Joar Egeland

Kopi: Bjerkreim kommune

Kopi: Eigersund kommune v/ Kari Richardson

Merknader på Plan ID 2020002 – Hetlandskogen

Uopprettelig skader på eksisterende natur og sammensatte eco-systemer

- plan områder involverer ganske unik sammensetting av flere eco-systemer som heie, blandingsskog, våtmark, ferskvann, og myr
- planer er direkte skadelig for det biologiske mangfold i regionen
- omfatter habitat til rødlistet arter (fugler og ferskvannsmusling), samt andre fugler, dyr, planter, insekter, fisk og reptiler som bør vernes om

Valg av området

- det hevdes at dette er en «konfliktfri» område. Noen landeiere som blir involvert i store infrastruktur endringer er ikke en gang varslet. Det kom frem på folkemøtet i Bjerkreim at de har ikke blitt tatt med i prosessen
  - ingen andre, mer egnede og mindre skadelig, lokaliseringer er utredet - tilsynelatende den eneste begrunnelse for lokalisering til Hetlandskogen er at området ligger lagelig til for 2 eksisterende trafikk stasjoner. Ødeleggende konsekvenser er ikke tatt i betraktning
  - stor konflikt av interesse med eksisterende bruk av natur perlen + nærliggende områder, innenfor eksisterende LNFR regulering, til blant annet rekreasjon, kano padling, fottur, natur fotografi, trening av terapihester /terapiledning, tur med hest, pedagogiske formål (lokale skoler) , kontakt med natur (dyreliv, fugler og planter), og mye mer

Eskalering

- kjerne plan område på 2500 daa utvides til 9000 daa, hvor hele Hetlandskogen raseres, om omregulering fra LNFR til industri område realiseres
- planlagt industri er meget kraft krevende og vil trenger videre utvikling av kraft utbygging i plan områder og omkring. Eksisterende kilder kan ikke levere påkrevd kraft. Også flere omstridt vindturbiner i område ?
- hvor hentes det nok vann for kjøling av slik kraft intensiv industri – Bjerkreims lakseelv?

Krav til infrastruktur utbygging

- ringvirkning for flere områder som følge av utbygging av tilgang til plan område
- flaggskip for Bjerkreim kommune «ingen tap av matjord» - matjord på Tengesdal berøres med ny adkomst veinett og støtte tjenester
- hvor mye økning i tung trafikk gjennom Tengs / Tengs brua vil industri utbygging forårsake? Antatt økning ville ikke passe inn i dagens trafikk bilder med flere myke trafikanter som hest og rytter fra ridesenteret, med personer med nedsatt funksjonsevne på terapiledning , laksefiskere, turgåere, camping gjester m.m

Sue Maun 24.8.20

Vial AS v. Stina Tran Huynh

Bjerkreim 24.08.2020

Auglendsmyrå 17B

4016 Stavanger

sh@vial.no

Bjerkreim Kommune

PB 17

4387 Vikeså

postmottak@bjerkreim.kommune.no

Kopi/orientering

Fylkesmannen i Rogaland

fmropost@fylkesmannen.no

Merknader til reguleringsarbeid for North Sea Energy Park, gnr./bnr. 80/8, Bjerkreim kommune-Hetlandsskogen, Plan-ID- 2020002

Historie og betraktninger

I forrige århundre så man behovet for å sikre og tilrettelegge områder til friluftsliv. Målet var da å sikre at attraktiv natur skulle forbli tilgjengelige friluftslivsområder for befolkningen. I Bjerkreim kommune har man nå avstått og endret friluftslivsområder enormt de siste 10 årene. Min mening er at de 2500daa som inngår i planarbeidet for omdisponering av areal i Hetlandsskogen fortsatt må forbli NLF område. Grunnen i Hetlandsskogen ble registrert som matrikkelenhet tilbake i 1904, og har vært et godt brukt friluftsområde over lang tid. Derfor bør beslutningstakere for omdisponeringen være godt opplyste slik at man muligens velger å sikre arealer for allmennheten hvor allemannsretten kan benyttes, i stedet for industriareal i urørt natur. All forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder skal vurderes i lys av at området er varig sikret for allmennhetens friluftsliv. Dette er i seg selv god nok grunn til å ikke akseptere omdisponering.

På folkemøtet i Bjerkreim samfunnshus ble det uttalt at man må finne erstatning for oljen i grønne jobber, for vi må ha noe å leve av etter oljen også. Det ble ikke gitt garantier for en eneste arbeidsplass i dette tiltaket, men likevel selges arbeidsplasser inn som et argument inn for våre folkevalgte. Skal vi skjønne hva vi skal leve av i fremtiden, så bør vi se til hva vi har levd av i fortiden. Jorda og havet er derfor sentrale verdier å verne om. Vindkrafta som er tenkt benyttet i Hetlandsskogen har bare en konsesjonsramme på 25år, det er mikroskopisk i en historisk sammenheng.

(ref; <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/friluftsliv/forvaltning-statlig-sikrede-friluftslivsomrader/omdisponering-i-statlig-sikrede-friluftslivsomrader/> ,
<https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/friluftsliv/statlig-sikra-friluftslivsomrader/> ,
<https://seeiendom.kartverket.no/eiendom/1114/80/8/0/0>)

I tillegg bør man være opplyst om at et kontinuerlig forbruk på 300MW tilsvarer strømforbruket til ca 143000 husstander (18000kw pr husstand, forholdstall hentet fra <https://www.vindenergi.no/project/berkreim-vindpark>) $300\text{MW} \times 24 \times 365 = 2628000\text{MWh}$

Til sammenligning brukte stavanger kommune 1821000MWh i 2011. Ref (<https://www.ssb.no/a/kortnavn/energikomm/tab-2011-02-22-01.html>)

Man står her overfor flere momenter som er viktige å ta stilling til, og sikre fellesskapets interesser. Siden prosjektet har et kommunalt initiativ bør fellesskapets verdier vektas høyt. Slik prosjektet er presentert ønsker man å forsyne seg av fellesskapets ressurser i form av vinden som blåser og vannet som sildrer, samt også allmennhetens friluftslivsareal. Man båndlegger også muligheten for skogbruksdrift og fremtidig landbruksdrift i utbyggingsområdet, samtidig som man ødelegger natur for fremtidige generasjoner.

På folkemøtet ble det presentert at industriområdet var planlagt med redundant strømforsyning. Det vil antagelig bety at det er viktig med uavbrutt strømforsyning til området. **Konsekvensutredning bør ta for seg forsyningsikkerhet for resterende strømbabbonenter i Bjerkreim Kommune**, for hva vil skje når vinden stilner og det fortsatt er behov for 300MW? Kraftrasjoneringsforskriften med hjemmel i energiloven §10-6 regulerer rasjonering og prioritering av forbrukere ved ekstraordinære situasjoner (lite tilgjengelig kraft), hvor netteier (KBO-enhet) skal prioritere hvem som eventuelt skal kobles ut i slike situasjoner. Teknologien for utkobling ligger klar i alle boligene i Bjerkreim Kommune, AMS målere har effektbrytere som kan fjernstyres av netteier, og var premisset for NVE's kraftrasjoneringsforskrift.

(ref http://publikasjoner.nve.no/rapport/2018/rapport2018_91.pdf ,
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2001-12-17-1421>)

Konsekvensutredningen bør også ta for seg hvor grønt er egentlig industrianlegget dersom energi må fjernoverføres når lokal produksjon er på et lavt nivå. Under folkemøtet ble det vist til vindkraftverkenes installerte effekt, men det er ikke representativt for en kontinuerlig last som ikke kan opphøre siden vindkraften kun kan reguleres ned i produksjon. Det ble på folkemøtet opplyst at det var overføringslinjer inn til Bjerkreim trafostasjon, samt til Kielland trafostasjon som skulle sørge for energi ved lav vindkraftproduksjon. Det er ikke i tråd med planprogrammets punkt 7 alternativ 1, hvor næringen skal forsynes av lokal fornybar energi. Siden prosjektet frontes som et grønt prosjekt bør man også vise til hvor energien har sin opprinnelse når den ikke omformes i vind og vannturbiner lokalt. Trafostasjoner produserer ikke energi.

At Bjerkreim Kommune trenger flere arbeidsplasser for å tiltrekke seg befolkning som vil bosette seg her er ingen hemmelighet. Likevel vil det være en del av innbyggerne som vil bosette seg i Bjerkreim, nettopp grunnet tilgang til friluftsliv og rekreasjonsområder. Muligheter for å oppleve inngrepsfri natur

begrenses stadig, all den tid planprosesser ikke tar med seg det totale omfanget av nedbygging som foregår, og utbygning skjer stykkevis og delt. Bjerkreim står på trappene for å avgi LNF areal til ny E39, i tillegg til mulig gruvedrift-etablering. **Konsekvensutredning bør belyse hva slags lokal vekst og verdiskapning tiltaket skal kunne medføre, slik planprogrammets alternativ 1 i punkt 7 viser til.** Bjerkreim kommune bør kunne stille strenge krav for å etablere ringvirkninger lokalt. Erfaringer fra vindkraftutbyggingene i Bjerkreim, som man bør kunne sammenligne Hetlandskogutbyggingen med, viser at det er relativt liten verdiskapning som ligger igjen i Bjerkreim i driftsfasen av anleggene. Ved eventuell etablering av datalagringscenter eller bitcoin gruve vil også aktørene slippe unna med en redusert elavgift som vil gi AS Norge mindre tilbake til fellesskapet.

Nort sea energy park ble på folkemøtet og på nettsider presentert som et areal uten jordvernkonflikter. Det er kanskje riktig dersom man ikke skal ha vann, avløp, strøm, fiber eller veg inn til området. I folkemøtet fremkom det at veg-anlegg inn til anlegget ikke var en del av reklamen, og som selvfølgelig må bli opparbeidet om anlegget skal realiseres. **Hva vil dette ha å si for boliger på Tengesdal? Blir husholdningene pålagt tilkobling til kommunal vann/avløp? Hvilke utgifter/anleggsbidrag blir i såfall pålagt innbyggerne på Tengesdal?**

(Ref <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2011-06-22-659> ,
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/KAPITTEL_4-8#%C2%A727-1)

Vi har også tidligere sett at lagertanker for hydrogen har gått i luften. **Ved etablering av eventuell hydrogenfabrikk bør mulige konsekvenser i forhold til eksplosjonssikkerhet belyses.** Det bør også inkludere tilførselsveier dersom det planlegges tank-transport av hydrogen igjennom kommunen. Kan eksplosjonsfare ifm lagring av hydrogen medføre sikkerhetssoner utover planområdet? Må lokal beredskap styrkes ved slike anlegg i nærområdet? (Kjemikalie og eksplosivberedskap.)

(ref <https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/rapporter/dsb-arsrapport-2019.pdf>)

Dersom det er riktig at det finnes lokalt produsert strøm overflod i overskuelig fremtid (meg bekjent er krafta allerede solgt i 15 år til Zurich kommune og Facebook), så burde man kanskje sett på å utvikle kraftkrevende industri i forbindelse med mulig gruvedrift sammen med Norge Mining under bakken i stedet for i Hetlandsskogen. At Bjerkreim kommune har eierskap i Hetlandsskogen AS må ansees mer som en kontrollfunksjon enn et inntekspotensiale. Inntekt bør ligge i ringvirkninger av private bedrifter i industriområder for en kommune, og kommunen bør ikke ha eier-interesser ut over å være aktiv premissleverandør etter min mening. Slik blir det fort habilitetskonflikter av.

Overstående elementer mener jeg at er viktig å få kartlagt konsekvensene av, og man bør være åpne for muligheten til at 0-alternativet i planprogrammet er den beste investeringen som kan gjøres i Hetlandsskogen.

Mvh

Anders Thunestvedt, Bjerkreim.

e-post: anders100100@hotmail.com

Merknader til høring av planprogram for detaljregulering North Sea Energy Park, gnr. 80 bnr. 9 Hetlandskogen, PlanID 2020002.

Hei!

Jeg viser til varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram - detaljregulering North Sea Energy Park, gnr. 80 bnr. 9 Hetlandskogen, PlanID 2020002.

Som slektning av grunneier i nærhet til planområdet, ønsker jeg å komme med et par bemerkninger og momenter til det videre planarbeidet. Jeg har god kunnskap til vannmiljøet i området, og jobber selv innenfor dette temaet (oppfølging av vannforskriften). Jeg skriver allikevel dette som privatperson.

Elvemusling

Det finnes minst to lokaliteter av elvemusling utenfor planområdet - i Sauabekken (bekk mellom Sauatjørna og Egevatnet) og Kvednabekken (med innløp til Egevatnet ved Lille Ege). Det må undersøkes (med miljø-DNA) nærmere om det finnes lokaliteter av arten innenfor, eller i nedbørfeltet til planområdet. Noe det også vises til (Fossåna). Elvemuslingen er en ansvarsart for Norge, siden Norge har store deler av den europeiske bestanden (40 % av antall individer og 25 % av bestandene), samt at elvemuslingbestandene i Europa har hatt en nedgang på 90 %. Se handlingsplan for elvemusling. Elvemusling finnes også Ognavassdraget.

Anadrome/katadrome vassdrag

Egevatnet med tilhørende nedbørfelt og Ognavassdraget er viktige anadrome/katadrome vassdrag. Den europeiske ålen har hatt en markant nedgang de siste 30-40 år. Det gjelder også laks og sjøørret. Det er viktig at dette tas hensyn til i det videre utredningsarbeidet.

Arealendringer i nedbørfeltet

Arealendringer/endrede arealformål kan endre hvordan nedbørfeltet (og arter - på land og i vann) påvirkes. Store tette flater kontra skog og myr, vil mest sannsynlig påvirke avrenningskoeffisienten. Store vannmasser vil forflytte seg raskere, og dette vil kunne gi økt avrenning av næringsstoffer og humus. Vannet får heller ikke den oppholdstiden den en gang hadde, slik at mindre mengder vann vil renses naturlig før det treffer større og åpne vannflater.

Kjølevann fra industri

Det må undersøkes nærmere hvordan eventuell bruk av kjølevann fra Egevannet vil kunne påvirke lagdelingen i innsjøen, og om dette kan endre sprangsjiktet. Dette vil kunne ha betydning for fysiske, kjemiske og biologiske prosesser.

Vannforskriften

Vannforskriften må legges til grunn når det skal vurderes om utbygging kan føre til forringelse av vannkvaliteten. Norge har forpliktet seg gjennom EUs vannrammedirektiv til å arbeide for at alle vannforekomster når god eller svært god tilstand.

Vh

Sven-Kato Ege

North Sea Energy Park gnr/bnr.80/8 HETLANDSSKOGEN, PLAN-ID 2020002

Hei.

Vi er imot utbygging.

Vi grenser til Hetlandsskogen mellom Blanketjern og Soltua og vår eiendom er i Eigersund Kommune.

Vi frykter for støy. Vi bor sør for Hetlandsskogen og det er mye nordavind her på Ege.

Vi var på møtet 13. august og det skulle bli konsekvensutredning.

Det er vel og bra, men vi vet ikke hvor mye støy det blir i VIRKELIGHETEN.

Vi har utleiehytte og ønsker ikke støy for våre leietakere.

Det kommer og vannsig fra Hetlandsskogen til vår eiendom og vi ønsker ikke forurensing av vannet.

Husdyra går og beiter.

Nå ser vi bort på masse vindmøller og det får holde. Bevar naturen.

Hilsen

Norunn og Tor Einar Ege

Eigesveien 30

4375 Hellvik.

TIL

VIAL A/S v. Stina Tran Huynh
Auglendsmyrå 17B
4016 Stavanger
sh@vial.no

TIL

Bjerkreim kommune
Pb 17
4384 Vikeså
postmottak@bjerkreim.kommune.no

KOPI TIL / TIL ORIENTERING

Fylkesmannen i Rogaland fmropost@fylkesmannen.no
Fylkesordfører Marianne Chesak marianne.chesak@rogfk.no
Naturvernforbundet rogaland@naturvernforbundet.no
Norges Jeger- og Fiskerforbund njff@njff.no
Norsk Ornitologisk Forening, Dalane, v. Ivar Sleveland iv-sle@online.no
DNT Turistforeningen & Dalane Turlag tursenter@stf.no, annekatrine@stf.no
NRK Rogaland rogaland@nrk.no
Stavanger Aftenblad tips@aftenbladet.no
Dalane Tidende v. Alice Tiller alise.tiller@dalane-tidende.no
Dalane Friluftsråd post@friluftsrad-dalane.no
Sabima sabima@sabima.no
Motvind v Rune Haaland rune@motvind.org
Bjerkreimvassdraget Fellesforvaltning og elveeigarlag v.Torill Gjedrem, post@bjerkreimselva.no
Rogaland Bondelag rogaland@bondelaget.no
Norsk skogeierforbund post@skog.no, ida.aaro@skog.no, svein.soegnen@skog.no
Norsk småbrukerlag sahelgesen@gmail.com, vivian.huglen@gmail.com

FRA

**beboere, gårdbrukere, eiere av
fritidseiendommer på Eige, og andre
med tilknytning til området**

Eigersund 04.08.2020

- 1) Høringsmerknad til planprogrammet for North Sea Energy Park, gnr./bnr. 80/8 – Hetlandsskogen, Plan-ID 2020002
- 2) Merknader som gjelder reguleringsarbeidet for North Sea Energy Park, gnr./bnr. 80/8 – Hetlandsskogen, Plan-ID 2020002

Noen av oss som signerer dette brevet, har mottatt varsel om oppstart av reguleringsarbeid, forhandlinger om utbyggingsavtale og offentlig ettersyn av planprogram for North Sea Energy Park, gnr. /bnr. 80/8 – Hetlandsskogen, Plan-ID 2020002 (av 19.06.2020, ref nr. 757).

Diffus plan, udemokratisk prosess, hemmelighold og uryddig saksgang

Planen som er kommunisert i brevet sendt ut av VIAL 19. juni er diffus og lite konkret: Vi forstår i liten grad hva som egentlig skal gjøres ut fra lesning av orienteringsbrevet. Hva er kommunisert ut? Vi forstår at VIAL og Bjerkreim kommune vil omregulere området fra LNFR-område til industri, men det er *så mye* som er nevnt, at vi har vanskeligheter med å stille konkrete nok spørsmål i to separate høringsuttalelser, både til planprogrammet og til reguleringsarbeidet, og det er vanskelig å se for oss hvordan det kommer til å se ut i praksis og hvor store de ulike konsekvensene vil være. Vi forventer å få klargjort problemstillingene og få svar på spørsmålene på orienteringsmøtet i Bjerkreim Samfunnshus den 13. august.

I dette brevet vises det til at formålet med reguleringen er å *«legge til rette for etablering av kraftkrevende industri med tilhørende infrastruktur på ca. 2500 daa i Bjerkreim»*, og eksempler på industri som er nevnt, er *«datasenter, batteriproduksjon, hydrogenproduksjon og landbasert fiskeoppdrett»*. Det sies også at «næringsparken» (les: industriområdet) *«legger opp til en krafttilførsel på 300 MW, der vannkjøling og optisk fiberkobling er tilgjengelig»* - dette i et område der planområdet i kommuneplanen for Bjerkreim 2014-2020 er avsatt til LNFR-område, og det sies at planlagte formål *«ikke vil samsvare med kommuneplanens formål»*. LNFR er, som kjent, forkortelse for Landbruks-, natur- og friluftsområder, der det ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den som har direkte tilknytning til landbruk eller stedbunden næring (tradisjonell landbruksvirksomhet).

Vi bemerker også saksgangen her, som er høyst udemokratisk, med hemmelighold helt frem til ministeren (Linda Hofstad Helleland) kom på besøk. Noen grunneiere som har eiendom som grenser til planområdet fikk innkalling til et informasjonsmøte om «prosjektet» i etterkant av kunngjøringen i media, men ikke alle, f.eks. eierne av Eigesstølsveien 69, gnr. 52 bnr. 16 i 1101 Eigersund kommune, som har utmark som grenser til og blir naboer til det planlagte industrianlegget. Vi er sterkt kritiske til og reagerer på denne forskjellsbehandlingen og mangel på informasjon.

Et verdifullt område: Konsekvenser av omregulering

Hetlandsskogen er et område som generasjoner har brukt til jakt, fiske og friluftsliv / turområde. **Vi ber om en *solid* konsekvensutredning av alt som kan påvirke dyreliv, støy, fare for forurensning (blant annet i vanntilsig og bekkeløp) og ulemper for fastboende og hytteeiere i nærområdet.**

Som beboere, gårdbrukere og eiere av fritidseiendommer på Eige, vil vi komme med følgende merknader: Vi er sterkt kritiske til etablering av industri i dette området, av en rekke grunner, og ber herved om at arbeidet med å etablere et industriområde (midt i det som er et etablert LNFR-område) skrinlegges grunnet en rekke negative konsekvenser.

Vi vil påpeke noen av de negative konsekvensene av etablering av industriområde i Hetlandsskogen: *Et industriområde midt i et definert LNFR-område vil ramme både dyreliv, flott natur og oss som bor eller har interesser i området hardt.*

Dyreliv og miljø generelt

Det argumenteres med «grønn energi», men som det sies i en artikkel i magasinet *Harvest*, *«Å velje mellom natur og klima er som å velje mellom hjartet og lungene»*.¹ I og i området rundt

---

¹ Kvamme, Synnøve. «Å velje mellom natur og klima er som å velje mellom hjartet og lungene». *Harvest*. <https://www.harvestmagazine.no/pan/a-velje-mellom-natur-og-klima-er-som-a-velje-mellom-hjartet-og-lungene>. Publisert 07.07.2020.

Hetlandskogen hekker både hubro, ørn og andre fugler. Området har mange trekkruiter for hjort, elg og rådyr, noe som enkelt lar seg dokumentere, i tillegg til forekomsten av andre dyr, som hare, rev, grevling, og så videre. Vi har både sett noen av disse dyrene, samt sett spor etter dem. Rødlistet ferskvannsmusling er tidligere observert i bekken på Litle Eige og i Sauabekken, og det er ikke utenkelig at det finnes forekomst av dette i det aktuelle planområdet også. Det samme gjelder ål: Det er ål i Eikesvatnet. Ifølge Wikipedia er ålen i dag sterkt truet og er oppført både i [IUCNs rødliste](#) og [Norsk rødliste for arter](#). Ålen er totalfredet i Norge fra 2010. *Vi etterlyser dokumentasjon av hvilke andre rødlistede arter som befinner seg i området, som for eksempel slettsnok.*

Landskapet består av småfjell, knauser, myrområder, skog, småvann, fine tjern og bekker. Torvhelleren finnes også i dette området. I Bjerkreim kommunes tidligere omtale av Hetlandskogen som friluftsområde, heter det:

Saman med Statskog og Dalane friluftsråd har Bjerkreim kommune lagt 10.000 mål skog og utmark til rette for friluftaktiviteter i Hetlandsskogen. Her finner du småkupert skogområder med planta barskog og naturlig løvskog, snaue bergknauser, myrer, tjern og vann. Det er en rekke merka turstier som går på kryss og tvers. Vi vil beskrive fire forslag til rundturer, disse kan endres slik at de kan bli så lang/kort som du vil ha de. Aktivitetstilbudene er mange, du kan fiske, padle, gå/trimme, plukke bær og sopp. En fin badeplass er tilrettelagt ved Eikesvatnet. Det er laget fiskeplass for rullestolbrukere ved Hetlandsvatnet. Det er tilrettelagt leirplass for kanopadling ved Søra Furevatnet, og du kan padle til Bjerkreimselva fra badeplassen i Eikesvatne.²

Midt i dette området, planlegges det nå et gigantisk industriområde som vil ha konsekvenser for både natur, dyr og mennesker. Som sagt i en av nyhetsartiklene fra *Stavanger Aftenblad*, 2500 dekar tilsvarer hele 350 fotballbaner. I Arnt Olav Klippenbergs artikkel «Bjerkreim lanserer enormt område til kraftkrevende industri» fra *Stavanger Aftenblad*, sies det om Hetlandskogen:

Eiendommen er på i underkant av 9000 dekar. 2500 av disse ble blinket ut til å huse kraftkrevende industri. I første omgang snakkes det om datasentre, men ordfører Kjetil Slettebø presiserer at det er bare litt av det som kan havne her. Og best av alt, her er det ingen konflikter om jordvern og den slags tuer som fort velter de store lassene, får vi vite på presentasjonen i Bjerkreim tirsdag.³

Konfliktfritt? Transport og atkomst?

I avisartikkel i *Dalane Tidende* og andre sosiale medier er prosjektet/industriparken beskrevet som et konfliktfritt prosjekt. Det hevdes at prosjektet ikke er i konflikt med jordbruk. Vi stiller spørsmål om prosjektet kan anses som ikke i konflikt med jordbruk når forslag til område som skal omreguleres omfatter 1-2 gårder i krysset inn til Hetlandskogen på Tengesdals-sida.

For oss er også følgende et særs viktig anliggende: Hva med konflikter med naturvern, jakt og fiske, friluftsliv, dyrevern og naturmangfold? I artikkelen fra *Stavanger Aftenblad* (9. juni), vises det til rådmann Ørjan Daltveit, og det sies at han «er opptatt av fortrinnene med nettopp dette området. 50 minutter fra Sola, jernbanen er ikke langt unna, heller ikke E39 og havna i Egersund kan ta store skip.» Videre siteres han: «Vi er en sterk produsent av 100 prosent grønn energi. 9000 dekar eies av

² https://www.bjerkreim.kommune.no/_f/p1/i7c19a603-ca7c-43ca-8295-29275844074d/hetlandsskogen.pdf

³ Arnt Olav Klippenberg, «Bjerkreim lanserer enormt område til kraftkrevende industri». *Stavanger Aftenblad*, <https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/mRAPqv/bjerkreim-lanserer-enormt-omrade-til-kraftkrevende-industri>. Publisert 09.06.2020.

én grunneier. Området er hakket større enn den minste kommunen i Norge. Her kan vi utvikle en enorm tomt. Bjerkreim kan huse det som måtte komme, men området er for stort for oss alene. Derfor er dette en sak for regionen og fylket, sier han.»

Dette fører til spørsmål om *hvordan transport og atkomst er tenkt inn til industriområdet*. Hvorfor ikke legge industriområdet til et sted der det allerede er mer infrastruktur? Må det virkelig bygges ut enda mer vei – som potensielt kan komme til å berøre jordbrukseiendommer og/ eller enda mer natur? Slik noen av oss leser «plandokumentet», legges det til grunn at ev. trafikk kun vil skje via Fv51. Hva med veien over Eige? Her opplever vi årlig utforkjøringer grunnet høy fart, og denne veien ikke er «tilrettelagt» for tungtransport. Dermed er vi bekymret for at prosjektet også vil ha ringvirkninger for trafikken over Eige.

Trafikk og natur henger også sammen: I følge SSB, kan for eksempel transportårer «*føre til fragmentering av dyrs leveområder og danne barrierer for dyrelivet*», og dyrs leveområder blir gradvis mer oppdelt. Vi siterer videre: «Fragmentering av arealer på grunn av utvidelser i transportnettverket (...) *utgjør en trussel mot biologisk mangfold som følge av direkte forstyrrelser, at arters leveområder blir fragmenterte og isolerte, og fordi transportnettverkene utgjør barrierer for spredning av dyr og planter* (Evju et al. 2014)».⁴

Vi tenker at tanken om transportårer og veibygging er *sammenliknbar* med det som skjer når natur beslaglegges til industriområder, inklusive vindkraft, veier til og fra, og industriområder som datasentre. Steinnes og SSB sier videre noe om at ved naturinngrep, kan «gjenværende fragmenter av brukbare leveområder bli så små og isolerte at lokale populasjoner av enkelte arter forsvinner». Videre sies det: «Ifølge undersøkelser som er gjort med hensyn til arealstørrelser og artsrikdom (NIBR 1994) stiger antall arter trær raskt inntil 15 dekar, deretter flater kurven ut. For fugler skjer tilsvarende utflating ved 400 dekar. Generelt er det betydelig flere arter på et areal som er litt større enn 3 kvadratkilometer enn et som er litt mindre.» (Steinnes, 2017).

Når Bjerkreim kommune og VIAL nå planlegger storstilt kraftindustri i Hetlandskogen, gir de forsker Gro Sandkjær Hanssen (forsker ved OsloMet og professor ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet) beklagelig rett: *Naturen tas ikke vare på i mange kommuner*⁵. Bjerkreim føyer seg inn i denne rekken av kommuner som ikke ser verdien av rimelig uberørt natur. Det er beklageligvis blitt lettere å bygge ned natur, selv om det er i strid med aksepterte funn om *at det nettopp er arealendringer som truer naturen*, selv om det er gjort i god mening. *Vi ber Bjerkreim kommune og politikerne som sitter med ansvaret om merke seg dette.*

Flere spørsmål (til bekymring)

Når det gjelder argumentet at Bjerkreim ønsker å benytte seg av kraften fra vindmøllene, vi trodde denne kraften allerede var solgt? Den kan vel ikke selges to ganger? Må det dermed bygges ut mye mer energi enn det vi har i dag, og *enda flere* vindturbiner i området for å virkeliggjøre prosjektet? Spørsmålet er tidligere stilt.⁶ Vi registrerer at ordføreren mener *nei*, men «*ingeniøren mener ja*», ifølge Klippenberg og *Stavanger Aftenblad* i artikkelen det tidligere er vist til. Ingeniøren det vises til her, er ingeniør i elkraft Svend Øvrebekk. Må det dessuten bygges ny kraftlinje for å virkeliggjøre

⁴ Margrethe Steinnes, «Samferdsel og naturpåvirkninger», SSB, <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/samferdsel-og-naturpavirkninger>. Publisert 03.08.2017.

⁵ Bjørn Asle Nord, «Frykter naturens rettsvern svekkes». NRK, <https://www.nrk.no/klima/frykter-naturens-rettsvern-svekkes-1.15074131>. Publisert 03.07.2020.

⁶ Arnt Olav Klippenberg, «Vil det store kraftprosjektet i Bjerkreim bety flere vindturbiner?». <https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/RRk5Ad/vil-det-store-kraftprosjektet-i-bjerkreim-bety-flere-vindturbiner>. *Stavanger Aftenblad*, 12. juni 2020.

ideen om kraftindustri i området, for å sikre stabil krafttilgang? Hvor blir den i så fall plassert? Hvordan vil det berøre gårder og fritidsboliger i området?

Hva vil eierne av Hetlandskogen og Bjerkreim kommune gjøre for å forebygge uønskede hendelser? Så forskjellige aktiviteter som batteriproduksjon, hydrogenproduksjon, fiskeoppdrett på land og datalagring medfører alle potensielle utfordringer – og farer. Hva slags potensiell *forurensningsfare* vil de ulike alternativene medføre, blant annet for Eikesvatnet (som delvis ligger i Eigersund kommune og har badeplassen Gådå som mange er glade i)? Vi som er grunneiere i området og bruker vannet regelmessig til både bading, fiske og rekreasjon er bekymret for dette. Kan dessuten industriutslipp i vassdraget potensielt påvirke Bjerkreimsvassdraget og laksefisket?

Mht. datasenter, er det lurt å legge det i åpent terreng, ut fra risiko for potensiell sabotasje? Hvordan vil støy fra datasenter og kjøleanlegg oppleves for oss som holder til i og bruker området? Hvordan vil tilgangen til turområdet og turstiene begrenses for «folk flest» når industriområdet etableres?

Det er mange spørsmål som kan berøres her, men siden planene er så lite konkrete, er det også krevende å vite hva man som bruker av området må forholde seg til, og dermed er det mange spørsmål som blir «hengende i lufta», siden såpass mange ulike aktiviteter er skissert i planen. Vi håper uansett ikke at Bjerkreim kommune nok en gang vedtar en sak de senere ønsker å gå tilbake på når det kommer mer informasjon og flere innsigelser, jamfør Faurefjell-saken.

Til sammenlikning

Når det skrives i *Stavanger Aftenblad* 12. juni at «9000 dekar er tilgjengelig i Hetlandsskogen, men i første omgang er det snakk om å bruke 2500 dekar», virker det som om å åpne opp for et nytt industriområde på sikt kan komme til å kreve ytterligere naturområder senere [Vår utheving].⁷ Betyr det at Bjerkreim kommune åpner opp for et enda større industriområde her – på sikt, og enda mer nedbygging av natur, med alt dette innebærer?

For å synliggjøre hva som vil gå tapt, legges følgende bilder ved på de neste sidene: Vi ber om at disse studeres nøye og sammenliknes:

---

⁷ Arnt Olav Klippenberg, «Vil det store kraftprosjektet i Bjerkreim bety flere vindturbiner?». <https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/RRk5Ad/vil-det-store-kraftprosjektet-i-bjerkreim-bety-flere-vindturbiner>. Stavanger Aftenblad, 12. juni 2020.

1) Fra North Sea Energy Parks egen presentasjon. Hvis vi sammenlikner dette med oversikten fra Google map og fra oversikten over turstier i området, ser vi at industriområdet er tenkt lagt i et svært område med små tjern, myr, skog, turløyper, kupert landskap og fjellknauser.

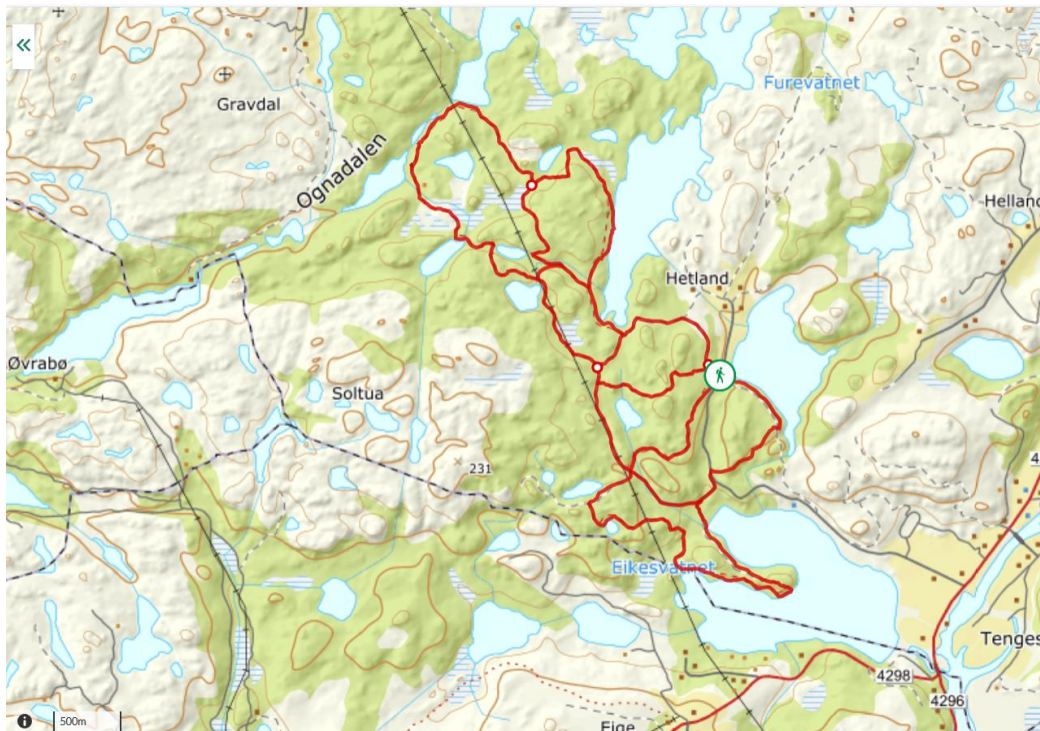

2) Skjermdump fra Google maps

3) Hetlandskogen: Kart fra UT.no: <https://ut.no/kart#12.43/58.53888/5.97329>

Området har mange turstier, selv om noen av disse for tiden har redusert fremkommelighet på grunn av skogshogst og anleggsveier. Soltua i Bjerkreim er dessuten et turmål som mange har benyttet seg av.

4) Se også kartet fra Bjerkreim kommune, <https://www.bjerkreim.kommune.no/f/p1/i7c19a603-ca7c-43ca-8295-29275844074d/hetlandsskogen.pdf> - som dokumenterer turområdet slik det har vært, og slik mange ønsker det skal forbli:

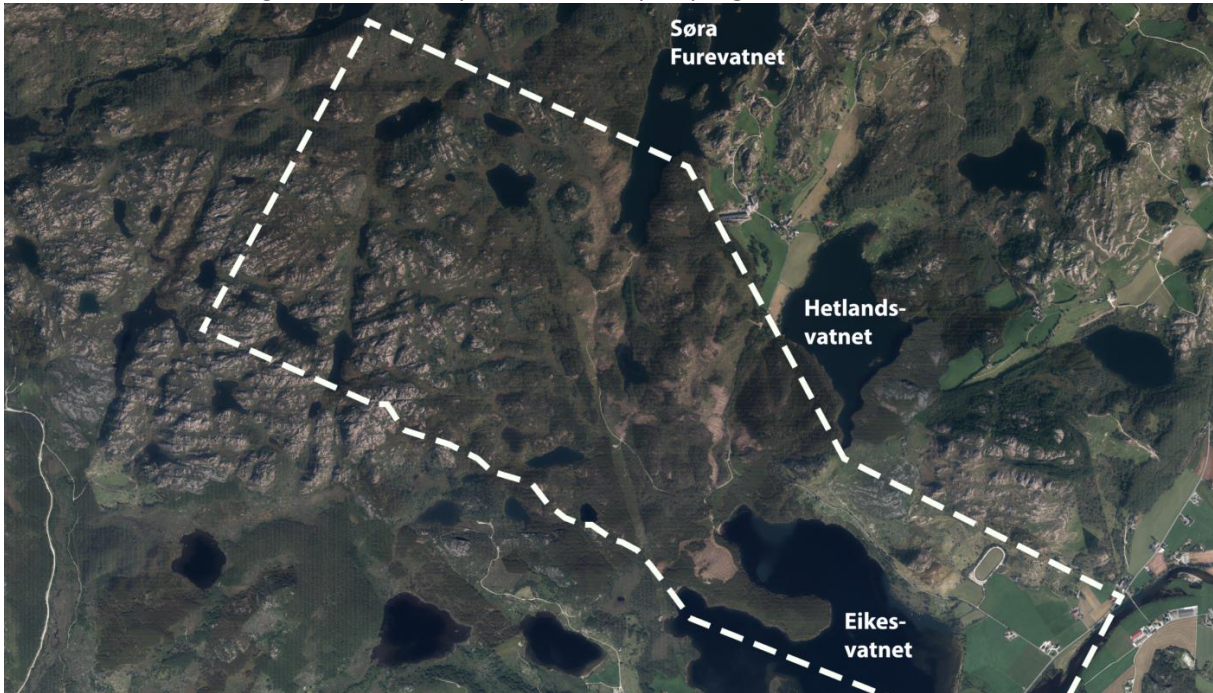
5) Bilde tatt på vei til Soltuå i Bjerkreim; Eikesvatnet i bakgrunnen. Foto: Marit Fimland

6) Vakre Fiskelaustjørn, langs traktorveien etter Torvhelleren på vei mot Soltuå, som ligger innenfor planområdet og vil bli berørt av planene, hvis de går gjennom. Foto: Marit Fimland (2015)

7) Bilde fra forsiden av North Sea Energy Park. <https://www.vial.no/north-sea-energy-park/> (Vi gjør dessuten oppmerksomme på at Ytre Sandvige (som her på bildet ligger innenfor planområdet), faktisk ligger på eiendommen tilhørende Eigesstølsveien 69, gnr. 52 bnr. 16 i 1101 Eigersund kommune, som grenser til Hetlandskogen. Den tilhører m.a.o. *ikke* eierne av Hetlandskogen. Vi ser imidlertid at det er tegnet korrekt inn på andre kart i planprogrammet.)

8) Bilde tatt fra krysset til Eigesstølsveien, fra hytta til Eli Ege Odland og Harald Odland. Utsikten herfra viser godt planområdet med Soltua til venstre for kanten av bildet, kraftgata midt i bildet og området rundt denne. Et industriområde vil være godt synlig herfra, og lyd bærer godt over vannet. Foto: Marit Fimland.

Konklusjon

Hetlandskogen er som sagt et område som mange har brukt til jakt og turliv i generasjoner. I Lovdata om Skogbruksloven ser vi at vern av skogen står sterkt, både av hensyn til forynging, men også med hensyn til miljø og eksisterende bruk for allmennheten. Nå denne Koronavåren har mange

mennesker opplevd at natur og friluftsliv har betydd mye for helsa, både fysisk og mentalt. I tillegg er vi bekymret for støyen et slikt anlegg vil medføre, for visuell forringelse og for konsekvensene for dyrelivet i området

Vi som bor nær og ferdes i området ved Hetlandskogen, ønsker å fortsette å ha muligheten til å ferdes i denne naturen. For mange av oss er *økosorg* er et begrep som gir mening når vi ser at stadig mer natur forsvinner. Vi er glade i småvannene, turstiene, fjellknausene og skogen. Vindindustrien har ødelagt nok nå: *Bjerkreim kommune trenger ikke å ødelegge enda mer natur.*

Dette høringsinnlegget sendes både som e-post og til postadresse i papirform til VIAL og Bjerkreim kommune, og som e-post til øvrige mottakere, med oppfordring om å sette seg inn i og engasjere seg i saken.

Hilsen

Marit Ege, Eigesstølsveien 52, 4375 Hellvik
Jørgen Sætre, Eigesstølsveien 52, 4375 Hellvik
Torbjørg Ege, Eigesstølsveien 51, 4375 Hellvik
Frode Skogen, Eigesveien 404, 4375 Hellvik
Lorena Maria Bergesen Ervland, Eigesveien 404, 4375 Hellvik
Tor Einar Ege, Eigesveien 300, 4375 Hellvik
Norunn Ege, Eigesveien 300, 4375 Hellvik
Eli Ege Odland, Odlandsvegen 113, 4360 Varhaug
Harald Odland, Odlandsvegen 113, 4360 Varhaug
Marit Fimland, Kirkegt. 25, 4370 Egersund
Åshild Fimland Bratli, Høgåsveien 5, 4380 Hauge i Dalane
Terje Bratli, Høgåsveien 5, 4380 Hauge i Dalane
Erling Ellingsen, Havsøyveien 61B, 4370 Egersund
Solveig Olise Ellingsen, Havsøyveien 61B, 4370 Egersund
Tor Henrik Voilås, Humlestadgaten 18, 4370 Egersund
Gabriel Skadberg, Sandesletta 100, 4055 Sola
Hilde Skadberg Løland, Solbergveien 13, 4051 Sola
Arne Løland, Solbergveien 13, 4051 Sola

Vedlegg:

Se også leserbrevet i *Dalane Tidende* av Grethe og Johannes Fardal, Egersund. <https://www.dalane-tidende.no/mening/industrialisering-av-hetlandsskogen-et-flott-naturomrade-vil-ga-tapt-for-alltid/o/5-101-301449> Vi støtter opp om deres anliggende:

Industrialisering av Hetlandsskogen: Et flott naturområde vil gå tapt for alltid

INGEN IDYLL LENGER: Utsikten mot Søre Furevatn i Hetlandsskogen er allerede skjemet av vindturbinene i bakgrunnen, mener Grethe og Johannes Fardal. De frykter nå ytterligere rasering av skogsområdet. Foto: Johannes Fardal

Av Grethe og Johannes Fardal, Egersund

Publisert: 17. juni 2020, kl. 21:52

Leserbrev Det er rart at det i Dalane Tidende per dags dato ikke har kommet noen kritiske kommentarer til planene om industrialisering av Hetlandsskogen. En må til Stavanger Aftenblad og Arnt Olav Klippenberg sin artikkel 12. juni for å finne motargumenter. Det er igjen snakk om rasering av norsk natur og innskrenking av befolkningens rekreasjons- og friluftsmuligheter.

Framgangsmåten er den samme som blir benyttet i forbindelse med vindkraftutbygging. Smarte investorer lokker økonomisk pressede kommuner og deres politikere med mulighet for nye arbeidsplasser og betydelige skatteinntekter.

Hetlandsskogen er et unikt naturområde i det ellers så karrige Dalane-landskapet. I Dalane er det ikke så mange skogsområder som i tillegg er tilrettelagt for friluftsliv. Hetlandsskogen er riktig nok regulert til skogbruk med uttak av tømmer og planting av ny skog, men å godkjenne omregulering til industriformål er en dramatisk beslutning å stå til ansvar for overfor framtidige generasjoner.

Bjerkreim er en jordbrukskommune, og det argumenteres sterkt med at foreslått industrialisering ikke vil beslaglegge én eneste kvadratmeter dyrket jord. Nå har vel jordbrukskommuner i sin alminnelighet ikke tradisjon for å se verdien i uberørt natur, men det er lite omtenkstomt ikke å ta hensyn til de mange i Dalane som har et nært forhold til dette flotte naturområdet som da vil gå tapt for alltid.

Kommunen poengterer at omregulering blir en enkel og hurtig prosess siden det kun er én grunneier å forholde seg til; etablererne av North Sea Energy Park. Det blir imidlertid ingen inntekt, i form av festeavgifter eller salgsinntekter, for andre grunneiere i Bjerkreim. Det hadde vært mer allmenntilgjengelig og mindre skadelig å legge energiparken innenfor det enorme og allerede berørte naturområdet der vindturbinene og trafostasjonen er plassert i dag.

Det antas at "nye" eierne av skogen pluss Dalane Energi og Bjerkreim kommune påtar seg et stort ansvar med tilrettelegging og drift av energipark for kraftkrevende industri. Det kan bli kostbart og risikobetont å få infrastrukturen på plass og sikre høy tilgjengelighet på store mengder strøm,

uavhengig av om det blåser eller ikke. Kraftkrevende industri forutsetter jevn og forutsigbar krafttilførsel, og aktuelle firma vil nok sørge for at dette er kontraktfestet før signering.

Dette er bare noen enkle og triste betraktninger omkring et område som har betydd mye for vår familie de siste 25 år. Bildet viser Sjøra Furevatnet, som kan minne om kanadisk villmark, med vann, skog og fjell. Idyllen er dessverre ødelagt av vindturbinene i bakgrunnen.

TIL
VIAL A/S v. Stina Tran Huynh
Auglendsmyrå 17B
4016 Stavanger
sh@vial.no

Egersund 19.08.2020

TIL
Bjerkreim kommune
Pb 17
4384 Vikeså
postmottak@bjerkreim.kommune.no

KOPI TIL / TIL ORIENTERING
Fylkesmannen i Rogaland
fmropost@fylkesmannen.no

Merknader som gjelder for reguleringsarbeid for North Sea Energy Park, gnr./bnr. 80/8 i Bjerkreim kommune – Hetlandskogen, Plan-ID 2020002

Min mening er at de 2500 daa som inngår i planarbeidet for regulering av Hetlandskogen ikke må omreguleres fra NLF-område til industri. Dette er et unikt naturområde i lokal sammenheng med et rikt mangfold av dyr og planter. Området benyttes til friluftaktiviteter for en stor del av befolkningen i Bjerkreim kommune, nabokommuner og Rogaland fylke for øvrig.

Når det nå likevel er igangsatt en prosess for å regulere deler av Hetlandskogen til industriformål er det viktig at alle momenter og faktorer tas i betraktning, og konsekvens-utredes på en grundig måte.

Jeg vil spesielt vektlegge følgende:

1. Fakta om type og dimensjoneringsgrunnlag for den industrivirksomheten som planlegges i planområdet

Realistiske behovsdata må legges til grunn.

Dette innbefatter bl.a.:

- a. Strømbehov
- b. Kjølebehov
- c. Avløp via eksisterende kommunale renseanlegg
- d. Avløp via nytt, lokalt renseanlegg
- e. Inntak av vann fra kommunalt vannverk
- f. Inntak av vann fra lokale vann og elv
- g. Utslipp av rent eller forurenset vann til nærliggende vann og elv
- h. Utslipp til luft
- i. Støy

2. Kjølebehov

Bruk av elektrisk energi genererer varme som må ledes bort.

Rammetallet for tilført energi er 300 MW.

Det må verifiseres hvor stor del av dette som omdannes til varme, som må fjernes ved bruk av luft- eller vannkjøling.

Et større data lagringscenter kan generere opp mot 50 MW varme som må ledes bort.

Jeg har satt opp en tabell med eksempel på kjølevannsbehov og hvilken utslippstemperatur som kan forventes.

Kjølebehov	Kjølevann inn	Kjølevann ut	Nødvendig vannmengde
50 MW	12 °C	45 °C	1300 m ³ /time
300 MW	12 °C	45 °C	7800 m ³ /time

Dette er typiske energimengder og temperaturer som håndteres offshore med bruk av sjøvann og store varmevekslere og pumper.

Utslipp av oppvarmet kjølevann **har marginal betydning i offshore sammenheng.**

I innland industrianlegg (som Hetlandskogen i Bjerkreim kommune) må en benytte lokal, eller kommunal vannkilde, og retur av varmt kjølevann må føres til vann, elv, eller kommunalt avløp.

Dette vil ha stor lokal miljøpåvirkning.

3. Landbasert fiskeoppdrett

Jeg går ut fra at fiskeoppdrett i lokale vann (Furevann etc.) ikke er en aktuell problemstilling.

Fiskeoppdrett i kum krever vannutskifting, kondisjonering, filtrering og rensing.

Hvor tas vannet fra? og hvor dumpes det etter bruk?

4. Landbasert fiskeoppdrett – Vannkilde

Store mengder rent vann må tilføres

- Fra kommunalt vannverk?
- Fra lokale vann?
- Fra Bjerkreimelven?
- Kan en redusere behovet for tilført vann ved lokal filtrering og resirkulering?

5. Landbasert fiskeoppdrett – Vann avløp

Avløp fra oppdretts-kum vil inneholde matrester, avføring og rester fra medisiner.

Hvor kan en gjøre av dette forurensede avløpsvannet:

- Til kommunalt renseanlegg?
- Til lokalt renseanlegg?
- Renset vann til kommunalt avløp?
- Renset vann til elv (Bjerkreimselven)?

6. Gjenbruk av spillvarme

I folkemøtet den 13.08.2020 ble det nevnt gjenbruk av spillvarme (til lokal oppvarming, fjernvarme, veksthus etc).

Den aktuelle spillvarmen fra grønne energi-kilder har et lavt energinivå (temperatur under 100 °C) og kan ikke benyttes til fjernvarme.

Fjernvarme, slik vi kjenner den fra avfallsforbrenning, eller forbrenning av andre HC-forbindelser, har et mye høyere energinivå (brenngass av 500 °C som, overført til 160 °C trykksatt vann, kan transporteres i rørledninger til eksterne forbrukere).

Fjernvarme av denne type avgir imidlertid store mengder CO₂.

7. Utslipp til Bjerkreimselven

Utslipp til Bjerkreimselven vil følge elveløpet ut i Tengsvågen i Eigersund kommune.

Pr. i dag er det periodevis (bl.a. ved stor vannføring) avrenning av næringsrikt vann fra landbruket i Bjerkreim, som medfører groing/algevekst nedover elven og i Tengsvågen.

Dette vil kunne forsterkes ved utslipp av næringsrikt vann fra den planlagte industriparken i Hetlandskogen.

8. Behov for oppgradering av infrastruktur for kommunalt vann og avløp

Behov for oppgradering av kommunalt avløpsanlegg kan medføre økt belastning på resipienten (Bjerkreimselven).

Det må utredes om:

- a. Rørgater fra vannverk og renseanlegg på Svellaodden, fram til tilknytningspunkt på Apeland har tilstrekkelige dimensjoner i forhold til forventet forbruk i planområdet?
- b. Har vannverket tilstrekkelig kapasitet?
- c. Har renseanlegg på Svellaodden tilstrekkelig kapasitet?

9. Forurensing av grunnvann

Fare for forurensing av grunnvann må konsekvens-utredes

10. Avrenning i anleggsperioden

I anleggsperioden kan det forventes avrenning til Eikesvatnet og videre ut i Bjerkreimselven. Avrenning kan inneholde mikroplast fra sprengningsarbeid (gjf. Ryfastutbyggingen)

11. Nabo-påvirkning

- a. Påvirkning på Gådå badeplass (Eigersund kommune).
Kan badeforbud p.g.a. forurensing eller farlige strømminger påregnes?
- b. Påvirkning for andre naboer; Støy, utsyn?

12. Grenseverdier for utslipp

Øvre grenseverdier for utslipp til luft og vann må inngå i merknader/bestemmelser til reguleringsplanen som er under utarbeidelse og som skal framlegges for godkjenning.

13. Alternativ plassering av kraftkrevende industrivirksomhet

Alternative områder for plassering av kraftkrevende industri i Bjerkreim kommune bør drøftes i den lovfestede konsekvensutredningen.

Plassering i, eller en utvidelse av, allerede etablerte områder for vindkraft i Bjerkreim søndre klynge bør være et meget gunstig alternativ.

Dette vil minske konsekvensen av naturinngrep, redusere tap av dyrket mark i forbindelse med adkomstvei, redusere trafikkbelastning på fylkesvei 4296 og legge mer trafikk direkte over på ny E39 (dersom trase' R2 blir valgt). Innsyn fra fastboende naboer, hytteeiere og tilstøtende badeplass blir også redusert eller eliminert.

Dette er elementer som jeg mener er meget viktige å få kartlagt og konsekvens-utredet i forbindelse med den pågående planprosessen.

Egersund 19.08.2020

Johannes Fardal

Johannes.fardal@dabb.no

Jonas Rodvelts vei 64

4372 Egersund

Fra: annette mariero <amariero@yahoo.com>
Sendt: 29. juni 2020 16:35
Til: Postmottak
Kopi: Naturvernforbundet I. Rogaland; Motvind Norge; tb@nof.no
Emne: Klage utbyg. Hetlandskogen

Klage på reguleringsendring til industri i Hetlandskogen.

Jeg vel herved klage på utvidelse av vindindustriområde i Bjerkreim.
At det planlegges 2500 dekar til kraftkrevende industri i tillegg til fire vindkraftanlegg, er stor belastning på natur og arter.

§ 9.(føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

I artikkel i Dalane Tidene uttrykker ordfører at møtet om planlegging ble holdt i hemmelighet. Jeg lurer da på om området er utredet. Jeg vil påstå at området inneholder delvis gammel skog og bør derfor utredes for verneområder. Det er også observert hubro her.

Jeg vil minne om føre- var - prinsippet, og ber Bjerkreim Kommune ta hensyn til denne.

Mvh Annette Mariero

[Sendt fra Yahoo Mail på Android](#)

Bjerkreim kommune v/ ordfører
Nesjane 1
4389 Vikeså

Geir Arne Løland
Kvernhusbakken 28
4336 Sandnes

Sandnes 7. august 2020

En bønn til ordføreren i Bjerkreim – Bevar Hetlandskogen!

Det gjør vondt å høre at Bjerkreim kommune setter døren vidåpen for private aktører som ønsker å slette Hetlandskogen fra kartet for egen vinnings skyld. Det er også uforståelig, det er tross alt ikke lenger enn et år siden vi kunne lese i regionale medier at Bjerkreim kommune satte bremsene på for vindkraft. Nå ønsker dere altså å tillate et enormt industriområde midt i en av Bjerkreims og regionens fineste turperler? Jeg snakker naturligvis om planene om North Sea Energy Park. Det er slik at en nesten ikke tror det en leser. Kommunestyret i Bjerkreim nærmest applauderer og jubler over planer om en hensynsløs rasing av et nydelig skogsområde. Jeg og mange med meg reagerer med sjokk og vantro på at en friluftskommune som Bjerkreim i det hele tatt vurderer dette dramatiske inngrepet i naturen.

Prosjektet betegnes av de frelste som grønn industri og grønne arbeidsplasser, ja dere roser det nærmest og fremlegger det som en regelrett gladsak. Men hvor grønt er det egentlig, når det går på bekostning av naturen og dyrene som bor der? Dere må ikke tro at folk er så naive at de biter på dette.

Hytteiere, nærliggende grunneiere, friluftsmennesker, dyrevernerne, fugleinteresserte – ja lista er lang og stadig voksende over folk som i disse dager kjenner på frustrasjon, hjelpeløshet og rett og slett sorg over det Bjerkreim kommune langt på vei har signalisert vil komme til å skje med Hetlandskogen. Men jeg kan love deg at motstanden mot prosjektet vokser for hver time som går. Vi som holder skogen kjær har mobilisert, og har i skrivende stund samlet nesten 500 medlemmer i en Facebook-gruppe og snart 400 signaturer i et opprop mot prosjektet.

Signaturene har kommet inn på bare litt over to døgn. Signaturene kommer hovedsakelig fra Rogaland, men mennesker fra hele landet har engasjert seg. Folk fra hele Norge har sett seg lei av at flotte naturområder i dette landet må vike for industrien. Motstanden mot dette prosjektet vokser, og den vokser fort. Vi er mange som ikke kommer til å la dette skje uten motstand. Vi kommer ikke til å være fornøyde før Hetlandskogen i sin helhet får være i fred.

Min egen personlige tilknytning til Hetlandskogen er at jeg i mange år, så lenge som jeg kan huske, har vært flittig bruker av turområdet fordi jeg har familie i Egersund. Noen av mine aller beste naturopplevelser gjennom 30 år har vært i dette området. Det føles så vilt og vakkert i skogen, at en slettes ikke skulle tro at en er skarve ti minutter unna Egersund med bil. Selv den korteste tur kan by på flotte opplevelser med både dyre- og fugleliv, i tillegg til det vakre skogsmiljøet. Men nå skal altså denne naturopplevelsen frarøves rogalendingen til noen få, private aktørers fordel.

Signalet dette prosjektet sender ut til befolkningen i Rogaland og Norge for øvrig, er at naturen har et svakt rettsvern i dette landet. Bare det legges nok penger på bordet og loves nok arbeidsplasser, så er naturen glemt –herunder både fauna og flora. Det kommer også tydelig frem av saksdokumentene at de foreløpige, skisserte konsekvensene for dyrelivet er svært mangelfulle.

For én ting er sikkert; på mot-siden sitter et stort miljø med blant annet biofotografer og fugleinteresserte som kan supplere med dokumentasjon på arter dere slettes ikke burde ønske å forulempe. Vi snakker om rødlistede, sterkt utrydningstruede arter som har Hetlandskogen som sitt hjem. Nå vil dere kaste dem på dør.

Er ordføreren i Bjerkreim eksempelvis klar over at det flere ganger er observert hubro i Hetlandskogen, og at det kan dokumenteres at uglene hekker i skogen? Er ordføreren kjent med at industri er en av hubroens største trusler, at hubroen står på den norske rødlisten som sterkt utrydningstruet og at leveområdene for hubro stadig minsker i antall? Er ordføreren kjent med at det er dokumentert ørnereder i skogen? Er det også kjent at det oppdages stadig nye arter for området, muligens fordi fuglene kommer flyttende fra områder som har måttet vike for vindkraft? At Eikesvatnet som ligger i umiddelbar nærhet til skogen blant annet er hjem for fredet ferskvannsmusling?

Med andre ord; Hetlandskogen og området rundt har et mangfoldig og sårbart økosystem som utvilsomt vil lide kraftig under en eventuell utbygging av støyende industri.

Jeg vil herved appellere til ordførerens samvittighet. Kommunen har på spalteplass i regionale medier tidligere angret på at dere tillot utbygging av vindmøller i det omfanget dere har. Bremsene ble satt på. Så er dere umiddelbart på glid når private aktører ønsker å bygge et monster av et industrikompleks, midt i et av kommunens flotteste turområder? Det gir ingen mening. Det er i sterk utakt med tidligere uttalelser og signaler. Det er i sterk utakt med folkeviljen.

Jeg vil innstendig be både ordføreren og kommunestyret i Bjerkreim om å tenke seg grundig om, både en og ti ganger før dette eventuelt vedtas. Folkets mening er klar; det er ikke rom for industri i Hetlandskogen, punktum. Velger dere å gjennomføre i strid med folkeviljen gjør dere ubotelig og irreversibel skade på en naturperle som mange rogalendinger har hatt glede av i mange år, som mange generasjoner av rogalendinger fremdeles kan få gleden av.

Dere sender også dyre- og fuglearter på flukt, på let etter nye habitat. Verdiene vi som region i så tilfelle mister, er enorme. Dere som har fått tillit fra folket, plikter å lytte til nettopp de som har gitt dere muligheten til å tjene dem.

Dere har nå en gylden mulighet til å vise at natur og artsmangfold har verdi for Bjerkreim kommune. Dere har en mulighet til å vise at det slettes ikke er fritt frem for private aktører å rasere naturen vår, bare summene er store nok. Ikke minst har dere en gylden mulighet til å sikre uerstattelige verdier for kommende generasjoner, i form av et umistelig rekreasjonsområde og flotte naturopplevelser.

Vær så snill, bevar Hetlandskogen. For alle oss som nyter naturen der i dag, og for de som ønsker å nyte naturen i fremtiden. Heldigvis er dere i startgruppen, skaden er enda ikke skjedd. Det er ingen skam å snu.

Jeg vil avslutte med et utdrag fra ordførerens eget parti sitt verdigrunnlag:

«Jorden er en arv som vi forplikter å forvalte for våre etterkommere.»

Dalane Tidende vil få innsyn i dette brevet. Våre underskrifter vil du motta etter hvert. Brevet og svaret som forventes å komme, vil bli delt med resten av protestgruppen.

Med vennlig hilsen,

Geir Arne Løland

VIAL AS
Auglendsmyrå 17B
4016 STAVANGER

Deres referanse:

Dato: 03.02.2021
Saksnr.: 2020/51161
Dok.nr.: 32
Saksbehandler:
Astrid H. Bjørlo

Bjerkreim kommune - gnr 80 bnr 8 - detaljregulering - North Sea Energy Park - Hetlandsskogen - plan 2020002 - merknader etter befaring

Vi viser til befaring til planområdet 02.02.2021 for å blant annet vurdere hvorvidt skogen i og rundt lokalitet id 65475 må felles.

Hogst innenfor og rundt kulturminnelokalitet id 65475

Den gjenværende skogen ved og rundt lokalitet id 65475 ligger sårbart til som en «øy» øverst på et høydedrag. Det er flere rotvelter innenfor det aktuelle området. Vi vurderer skogen til å være så ustabil at det er stor fare for nye rotvelter i neste storm. Skogen innenfor og like utenfor lokalitet id 65475 må derfor felles, jfr. grønn strek på vedlagt kart.

På befaringen ble det også klart at hogsten i området allerede er i gang, men hvor våre merknader i brev datert 18.01.2021 ikke blir fulgt opp. I vårt brev presiserte vi at kjøresporet som går gjennom lokalitet id 65475 er i strid med bestemmelsene i kulturminneloven. Men siden kjøresporene allerede er etablert bør disse likevel benyttes videre da områdene rundt kulturminnelokaliteten også vurderes å ha stort potensiale for automatisk freda kulturminner under bakken. Det er imidlertid svært viktig at kjøresporene ikke blir bredere eller dypere. Det skal derfor benyttes kvist, flis og/eller matter i kjøresporene innenfor lokaliteten.

Utover bruk av det allerede etablerte kjøresporet må det ikke kjøres med maskiner innenfor lokaliteten uten at det er blitt klarert med oss. I telefonsamtale med grunneier David Holand 03.02.2021, ble det enighet om at skogen som kan nås fra kjøresporet skal felles i første omgang. Når det gjelder skog som ikke kan nås fra kjøresporet, ble det enighet om at vi blir kontaktet i forkant for å være tilstede ved hogsten for å hindre at enkeltminner innenfor lokaliteten ikke blir skadet ved bruk av kjøretøy.

Hogst i det resterende planområdet

I vårt brev datert 18.01.2021 viser vi til et turkist område innenfor planområdet hvor vi ba om at hogst og rydding av vegetasjon måtte prioriteres. Rydding og hogst i det turkise området kan avvete til vi har fått klarhet i hvilket arealformål som skal gjelde for dette området. Vi vil da gjøre en ny vurdering av nødvendig omfang av arkeologiske registreringer i dette området. Vi ber samtidig om å få oversendt det som må finnes av dokumentasjon av tidligere drift og inngrep som er blitt foretatt i det turkise området.

Fotovisualisering i konsekvensutredningen

I forbindelse med planforum for North sea energy park 27.01.2021, ga vi tilbakemelding om at det i konsekvensutredningen mangler fotovisualisering fra berørte kulturminner, samt siktlinjjer. Vi ber om at det blir laget fotovisualiseringer, samt siktlinjjer, fra de kulturmiljøene som i *Konsekvensutredningen for etablering av North Sea Energy Park, Bjerkreim kommune* blir omtalt som KM 1, KM 2, KM 8 og KM 14.

Hilsen

Leif Håvard Lundø Vikshåland
leder (adm)

Astrid H. Bjørlo
rådgiver

Vedlegg:

Kart over hogstområde

Dette dokumentet er elektronisk godkjent. Oppgi vårt saksnr når du svarer på brevet.